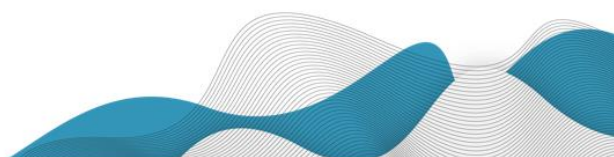

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ROPA

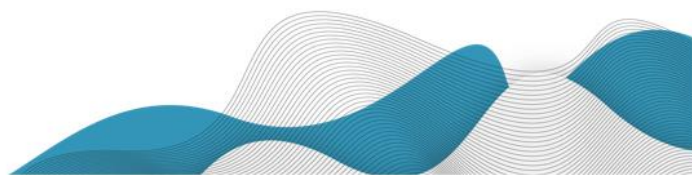
Ropa, 2021

Spis treści

I WSTĘP	4
II ZAKRES OPRACOWANIA I METODOLOGIA PRAC	6
III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	10
III.1. Sytuacja demograficzna	11
III.2. Edukacja	14
III.3. Sport i rekreacja	18
III.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	20
III.5. Kultura	22
III.6. Bezpieczeństwo publiczne	26
III.7. Infrastruktura mieszkaniowa	29
III.8. Pomoc społeczna	31
III.9. Rodzina	35
III.10. Ochrona zdrowia	38
III.11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	39
IV DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ	43
IV.1. Potencjał gospodarczy	44
IV.2. Finanse i polityka inwestycyjna Gminy	50
V DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ	54
V.1. Położenia administracyjne i warunki przestrzenne Gminy	55
V.2. Uwarunkowania geograficzne Gminy	58
V.3. Komunikacja i transport	61
V.4. Infrastruktura techniczna	62
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa	62
Zaopatrzenie w energię elektryczną	63
Zaopatrzenie w paliwa gazowe	63
V.5. Gospodarowanie odpadami	63
VI ANALIZA SWOT	65
IX LITERATURA	81

I WSTĘP

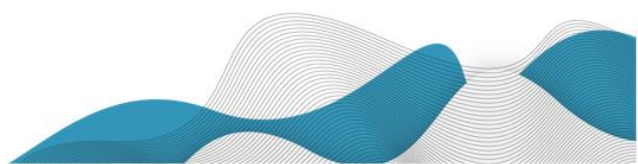

Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2021-2030, wynika m.in. z przyjętych okresów programowania krajowej polityki regionalnej - głównym celem polityki regionalnej określonym w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” jest bowiem efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dokument jest ponadto spójny z okresem programowania aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Strategia opracowana została także zgodnie z metodyką Unii Europejskiej

polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju.

Istotą pierwszego etapu opracowania strategii rozwoju jest szczegółowa diagnoza w obszarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym Gminy Ropa (w rozumieniu *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*), która jest sporządzana w związku z opracowaniem strategii rozwoju gminy. Diagnozę tę dokonano w oparciu o dane publikowane przez różne publiczne i niepubliczne jednostki oraz poprzez zbadanie opinii mieszkańców i liderów lokalnych. Wyniki tych prac są przedmiotem niniejszego opracowania i będą podstawą do skonstruowania strategii rozwoju gminy na kolejne 10 lat.

II ZAKRES OPRACOWANIA I METODOLOGIA PRAC

Prace nad niniejszym dokumentem prowadziła firma Roman Batko Consulting pod kierunkiem dr hab. Roman Batko prof. UJ i AWL.

Prace nad dokumentem trwały od maja do sierpnia 2021 roku w różnym wymiarze godzinowym i z zastosowaniem różnych metod pracy.

Pierwszy etap prac obejmował diagnozę stanu istniejącego oraz analizy z wykorzystaniem techniki *desk research*, czyli analizę dokumentów zastanych, polegającej na poszukiwaniu danych w dostępnych bazach w celu pogłębienia informacji na temat zasobów strategicznych Gminy Ropa. Najbardziej aktualne i dostępne dane zostały zaprezentowane w formie wykresów i tabel, w różnych wariantach okresowych.

W procesie badawczym korzystano przede wszystkim z metod jakościowych, obejmujących analizę dokumentów zastanych oraz badań ilościowych w postaci kwestionariusza ankiety.

Stosowano także narzędzia analizy i interpretacji danych. W opracowaniu dokonano także przeglądu najnowszej literatury przedmiotu. Zgodnie z założeniami metod jakościowych, znaczna część badań opierała się na pisaniu tekstów, począwszy od notatek i transkrypcji z terenu, przez opisy i interpretacje, aż po prezentację ostatecznych rezultatów badania jako całości. W badaniach zastosowano analizę deskryptywną (polegającą na wyłonieniu wzorów, tematów i regularności ze zbioru danych) oraz teoretyczną (wyjaśniającą sposób pojawienia się wzorów w zgromadzonych danych)¹. Badania zakończono w momencie osiągnięcia nasycenia teoretycznego, które w dalszej kolejności pozwoliło na opracowanie wniosków i wygenerowanie obszarów strategicznych. Badania przeprowadzono w warunkach naturalnych dla rozmówców (w miejscu ich pracy), a dane uzyskiwane

¹ Por. U. Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.

w badaniach miały charakter opisowy i koncentrowały się na doświadczeniach uczestników i ich interpretacji. Badania jakościowe dotyczyły dokonujących się procesów, jak również ich wyników i konsekwencji. Rolą badacza było samodzielne gromadzenie danych, badanie dokumentów, obserwacje zachowań i przeprowadzanie wywiadów. Proces przeprowadzenia badań polegał na przeglądzie danych, nadawaniu im znaczenia i porządkowaniu ich oraz dzieleniu na poszczególne zakresy tematyczne. W badaniach zastosowano triangulację, czyli łączenie różnych źródeł danych. Zgodnie z typologią N. K. Denzina wykorzystano triangulację²: danych (polegającą na użyciu danych z różnych źródeł), teoretyczną (polegającą na użyciu różnych teorii do interpretacji materiału terenowego) oraz metodologiczną (polegającą na użyciu

wielu metod badawczych)³. Zastosowanie teorii w badaniach jakościowych miało charakter indukcyjny. W badaniach dokonano także doboru próby. U. Flick definiuje ją jako sposób selekcji przypadków, materiałów czy zdarzeń, które umożliwiają jak najbardziej owocne zgłębienie badanego zjawiska. Według Angrosino dobór i rozmiar próby zależą od rodzaju badanej grupy oraz posiadanych zasobów. Na rzecz niniejszego opracowania dokonano doboru próby w obrębie przypadków i materiałów. Celowy dobór próby opierał się na wyborze osób, które mają doświadczenie istotne ze względu na przedmiot badań⁴. Dobór próby dotyczył również dokumentów, dokonywano bowiem selekcji w obrębie dostępnych materiałów⁵.

Ustalenia diagnostyczne zostały pogrupowane w ramach trzech

² N.K. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.

³ Por. M. Kostera, *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.

⁴ Por. M. Angrosino, *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140.

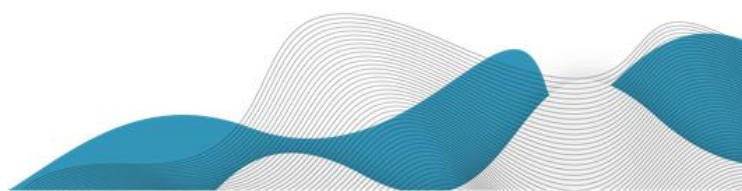
⁵ Tamże, s. 176.

rozdziałów tematycznych, dotyczących sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy. Podsumowanie wyników badania stanowi analiza SWOT.

III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

III.1. Sytuacja demograficzna

W skład Gminy Ropa wchodzi 3 miejscowości i 3 sołectwa, a jej powierzchnia liczy 49,09 km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego

z 2020 roku Gmina Ropa liczy 5536 mieszkańców, z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 10,6%.

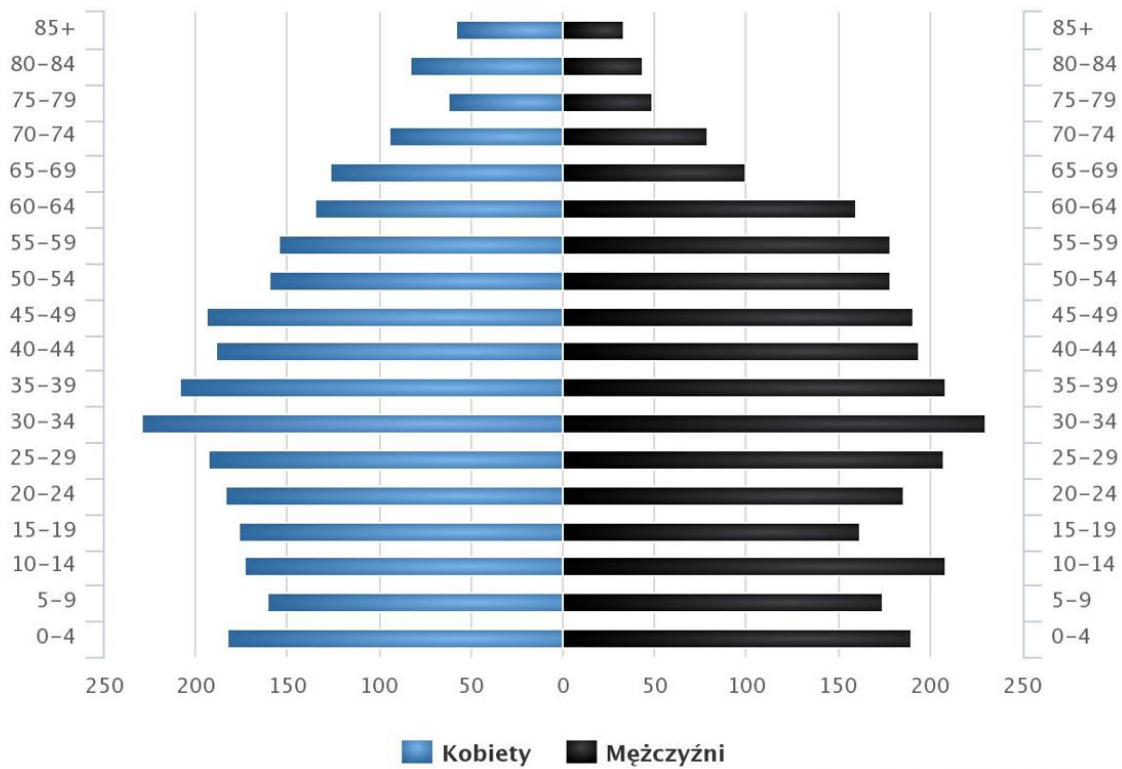

Rysunek 1: Liczba ludności w Gminie Ropa. Źródło: dane GUS.

Średni wiek mieszkańców wynosi 37,3 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa

małopolskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

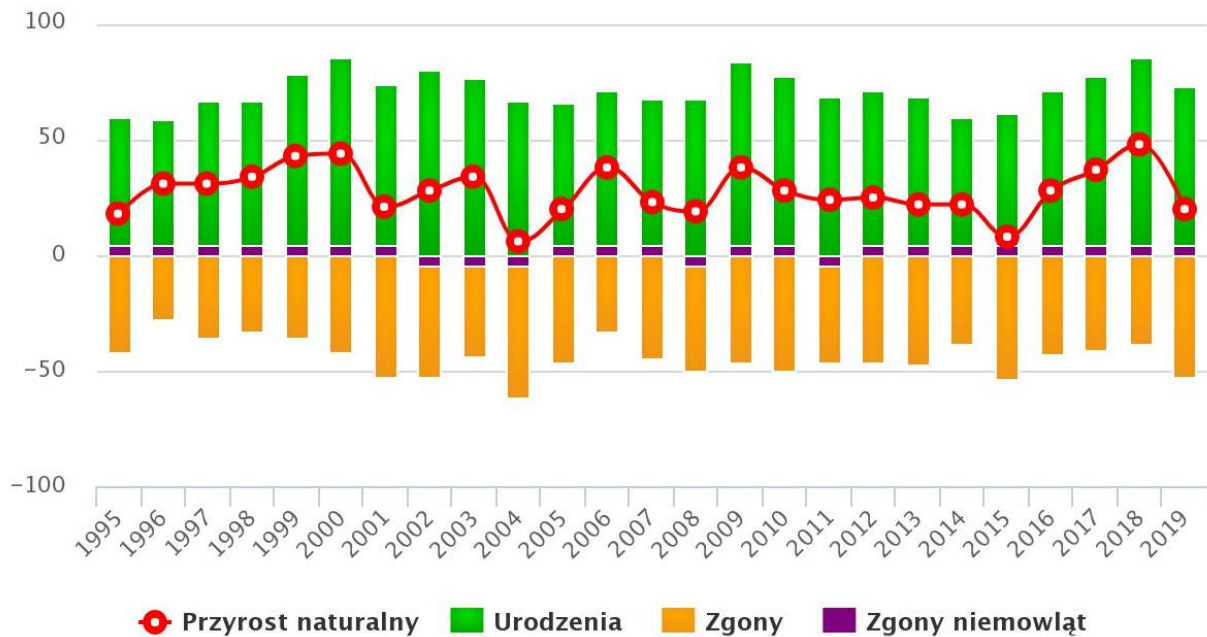

Rysunek 2: Piramida wieku mieszkańców Gminy Ropa. Źródło: Polska w liczbach, (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa).

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na dodatni przyrost naturalny w 2020 roku w Gminie Ropa wynoszący 9, a w 2019 roku - 20. W 2020 roku urodziło się 63 dzieci, w tym 37 kobiet

i 26 mężczyzn. W 2019 roku urodziło się 73 dzieci, w tym 56,2% dziewczynek i 43,8% chłopców.

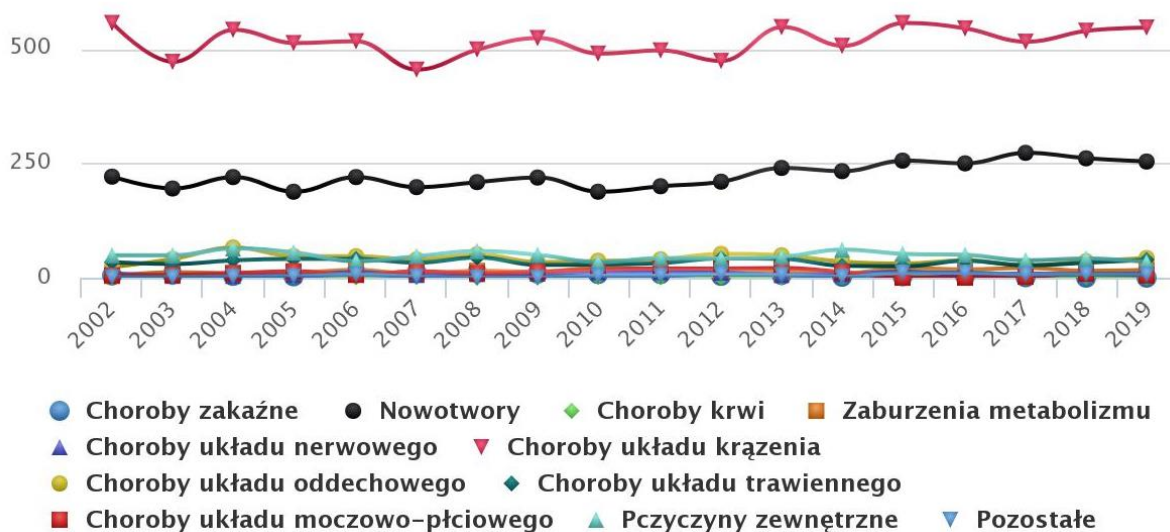
Rysunek 3: Przyrost naturalny w Gminie Ropa w latach 1995-2019. Źródło: Polska w liczbach (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa).

W 2019 roku 52,8% zgonów w gminie Ropa spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,5% zgonów w gminie Ropa były nowotwory, a 4,2% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Ropa przypada 9.64 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla województwa

małopolskiego oraz mniej od wartości średniej dla kraju⁶.

⁶ Zob. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#podstawowe-informacje [dostęp: 30.08.2021].

Rysunek 4: Przyczyny zgonów w powiecie gorlickim w latach 2002-2019. Źródło: Polska w liczbach (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa).

III.2. Edukacja

W 2020 roku Gmina Ropa była organem prowadzącym dla dwóch szkół podstawowych, zespołu szkolno-przedszkolnego i jednego przedszkola:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łosiu,
- Szkoła podstawowa nr 1 im. Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Ropie,
- Szkoła podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Ropie,

- Gminne Przedszkole w Ropie.

Średnia liczba uczniów w szkołach podstawowych w roku 2020 wynosiła 563, w 2019 – 594,5, a w 2018 – 643,5. Do przedszkoli w 2020 roku uczęszczało 205 dzieci, w 2019 – 208,5, a w 2018 - 205⁷. W przypadku szkół widoczna jest tendencja malejąca wśród liczby uczniów. Liczba dzieci w przedszkolach utrzymuje się na podobnym poziomie.

⁷ Por. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, s. 18-23; *Raport o stanie gminy za rok*

2019, s. 21-24; *Raport o stanie gminy za rok 2018*, s. 17-21.

Szkoły i przedszkola	Średnia liczba dzieci		
	2018	2019	2020
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łosiu	90	97,5	102
Szkoła podstawowa nr 1 im. Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Ropie	442,5	378,5	342
Szkoła podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Ropie	111	118,5	119
Łącznie	643,5	594,5	563
Gminne Przedszkole w Ropie	122,5	123	112,5
Gminne Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łosiu	49	48,5	47
Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej nr 2	33,5	37	45,5
Łącznie	205	208,5	205

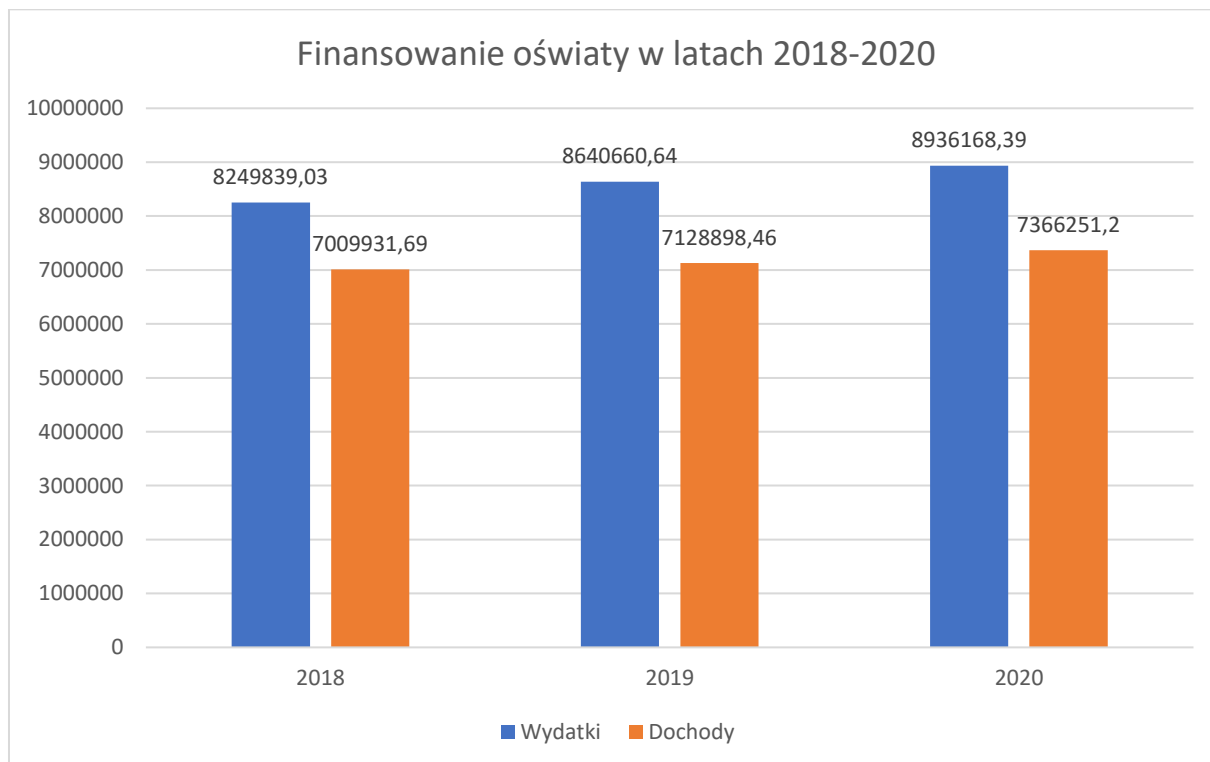
Tabela 1: Stan organizacji szkół podstawowych w latach 2019 i 2020.

Organizacja kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży to jedno z głównych zadań jednostek samorządu terytorialnego. W ubiegłym roku wydatki na oświatę w stosunku do

subwencji oświatowej wynosiły 8,9 mln zł. Dla porównania w 2018 r. była to kwota 8,2 mln zł, w 2019 r. – 8,6 mln zł, co oznacza tendencję wzrostową. Dochody w 2020 roku wynosiły 7,4 mln

zł, w 2019 – 7,1 mln zł, a w 2018 – 7 mln zł⁸.

Rysunek 4: Finansowanie oświaty w latach 2018-2020. Źródło: Raport o stanie Gminy za 2020 rok.

W dwóch szkołach podstawowych i gimnazjum znajdujących się na terenie Gminy, w latach 2017-2018 realizowany był projekt edukacyjny pod nazwą „Uczymy się aktywnie” o wartości 1 209 580,80 zł. Podstawowe cele projektu obejmowały wzrost efektywności i atrakcyjności

kształcenia, wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt TIK oraz wyposażenie pracowni do nauczania przedmiotów przyrodniczych i matematyki, przygotowanie nauczycieli szkół do realizacji zajęć przy wykorzystaniu TIK i metod eksperymentalnych oraz wzrost

⁸ Por. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, s. 25-26; *Raport o stanie gminy za rok 2019*, s. 24; *Raport o stanie gminy za rok 2018*, s. 22.

kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematyki oraz kompetencji informatycznych. Obecnie w trzech szkołach podstawowych tj.: w Szkole Podstawowej Nr 1 w Ropie, Szkole Podstawowej Nr 2 w Ropie oraz szkole podstawowej funkcjonującej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łosiu realizowany jest projekt edukacyjny pn. „Edukacja w szkołach prowadzących kształcenie ogólne na terenie Gmin Ziemi Gorlickiej”. Główne założenia i cele projektu to podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, rozwinięcie właściwych umiejętności niezbędnych na rynku pracy dzięki realizacji zajęć rozwijających i wyrównawczych oraz kompleksowe wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zwiększenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli pracujących w placówkach szkolnych, dla których gminy partnerskie są organem prowadzącym. Dodatkowymi działaniami będzie wyposażenie pracowni przedmiotowych i zakup pomocy dydaktycznych, wyposażenie pracowni przedmiotowych

w sprzęt TIK, utworzenie pracowni międzyszkolnej, rozwój kompetencji kluczowych uczniów z gmin powiatu gorlickiego, wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli. Gmina realizuje projekt w ramach Związku Gmin Ziemi Gorlickiej, a obejmuje on szkoły podstawowe w ośmiu gminach. Ogółem jego wartość to: 4 370 431,81 zł. W ramach projektów: Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła + pozyskano środki na zakup laptopów i oprogramowania w celu doposażenia szkół aby umożliwić uczniom naukę zdalną. Ogółem zostało zakupionych 65 laptopów wraz z oprogramowaniem na kwotę 154 276,00 zł. Cały sprzęt został przekazany dyrektorom szkół i był wykorzystany przez uczniów i nauczycieli do prowadzenia nauki zdalnej. Z projektu „Małopolska Tarcza Antykryzysowa – Pakiet Edukacyjny Cyfryzacja szkół i placówek oświatowych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego Gmina Ropa pozyskała kwotę 74 907 zł. Zostało zakupionych

21 laptopów wraz z oprogramowaniem. W planach znajduje się dostosowanie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Ropie do warunków jakie winien spełniać obiekt aby mógł w nim funkcjonować zespół szkolno-przedszkolny. Ponadto planowane jest również przeprowadzenie we wszystkich obiektach szkolnych prac

III.3. Sport i rekreacja

Na terenie Gminy Ropa działają następujące organizacje sportowe:

- Klub Sportowy Ropa,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „TYTAN”,
- Beskidzka Akademia Piłkarska,
- Fundacja AKADEMIA GOAL.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie o stanie gminy za rok 2020”⁹ Gmina Ropa dysponuje pełnowymiarowym boiskiem sportowym o nawierzchni naturalnej wraz z bieżnią, a także boiskiem

modernizacyjnych aby dostosować je do osób niepełnosprawnych. W dalszej kolejności rozważana jest budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łosiu, a także adaptowanie pomieszczeń w celu uruchomienia stołówki szkolnej (z pełnym wyposażeniem) w Szkole Podstawowej Nr 1 w Ropie.

pomocniczym z nawierzchnią bitumiczną zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 1 w Ropie¹⁰. Ponadto dysponuje kompleksem sportowym „Orlik” w skład, którego wchodzi boisko o nawierzchni ze sztucznej trawy, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni z poliuretanu wykorzystywanym również jako kort tenisowy, boiska do piłki plażowej wraz z zapleczem. W każdej ze szkół istnieje mała pomocnicza sala gimnastyczne, natomiast przy SP nr 1 dotychczas Gimnazjum w Ropie hala sportowa wraz z balkonem widokowym, która dostępna

⁹ Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, Ropa, s. 46-47.

¹⁰ Tamże, s. 47.

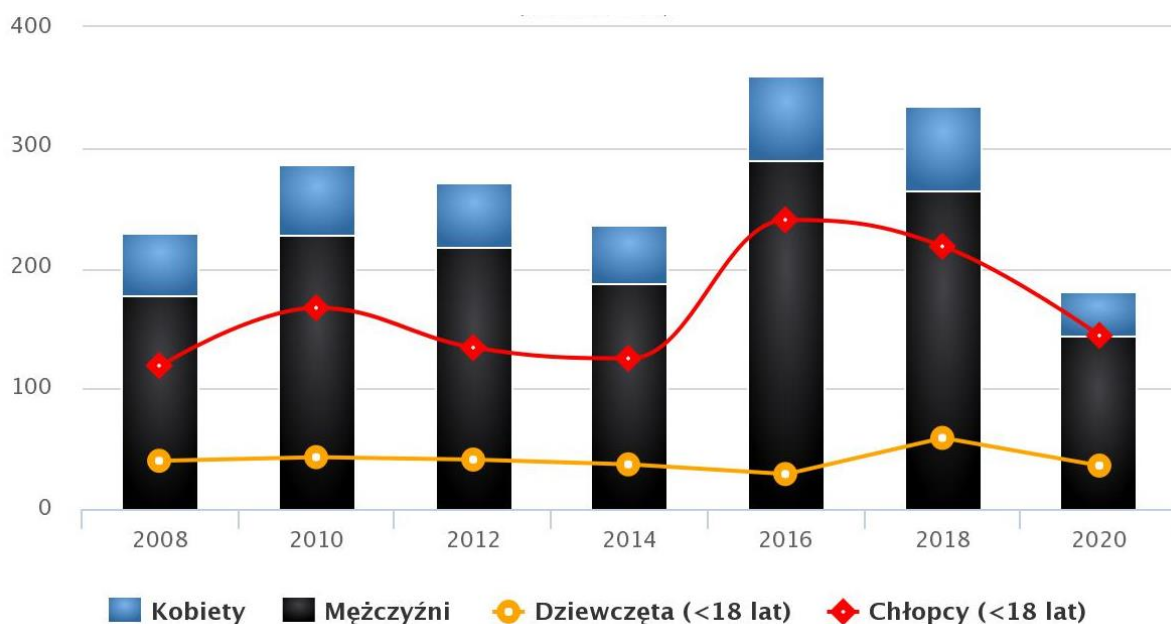
jest również dla mieszkańców, a także w miarę możliwości osobom spoza gminy. Przy każdej szkole istnieją place zabaw dostępne dla mieszkańców po godzinach pracy szkoły. Place podlegają okresowym przeglądom pod względem bezpieczeństwa ich użytkowania. Dodatkowa SP nr 2 w Ropie dysponuje również boiskiem pomocniczym o nawierzchni poliuretanowej. Przy ZSP w Łosiu funkcjonuje przebudowane w 2019 r. boisko tj. nowoczesny obiekt typu orlik wraz z siłownią i zapleczem sanitarnym. Plenerowa siłownia została uruchomiona również w Ropie przy boisku sportowym, którą oddano do użytku w 2019 roku. Poza wymienionymi wyżej obiektami, gmina dysponuje również przekazanym przez Powiat Gorlicki boiskiem rekreacyjnym przy Domu Pomocy Społecznej w Klimkówce o nawierzchni bitumicznej, które wymaga modernizacji. W minionym roku z powodu wprowadzonych ograniczeń wynikających z zagrożenia

epidemicznego korzystanie z wymienionych wyżej obiektów było poważnie ograniczone.

Jednym z mierników pokazujących aktywność fizyczną mieszkańców jest wskaźnik liczby osób ćwiczących w klubach sportowych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2020 w gminie Ropa działały 2 kluby sportowe (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszające 196 członków. Zarejestrowano 180 ćwiczących. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenerów (10), instruktorów sportowych (2) oraz inne osoby prowadzące zajęcia sportowe (4).

Najwięcej zarejestrowanych uczestników klubów sportowych w ciągu ostatnich dziesięciu lat było w 2016 roku: 36 kobiet i 144 mężczyzn. W 2020 roku nastąpił spadek liczby uczestników klubów, spowodowany wpływem pandemii koronawirusa. Wśród aktywności przeważają piłka nożna.

Rysunek 5: Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Ropa w latach 2008-2020, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#kluby-sportowe

III.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Gmina Ropa posiada liczne walory, które mogą podnieść jej atrakcyjność turystyczną: malownicze krajobrazy, bogata przyroda, Zbiornik Wodny Klimkówka, sąsiedztwo Magurskiego Parku Krajobrazowego, wyznaczone obszary Natura 2000, Dwór w Ropie, zabytkowy

Kościół Św. Michała, Cerkiew w Łosiu, Zagroda Maziarska, szlaki turystyczne oraz historyczne i kulturowe, w tym bogactwo kultury Pogórzan i Łemków zamieszkujących teren gminy. W bliskim sąsiedztwie Gminy znajdują się uzdrowiska w Wysowej, Krynicy, Wapiennego i Muszyny¹¹. Poniżej znajduje się lista zabytków z podziałem na poszczególne miejscowości:

¹¹ Por. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, s. 75-76.

Miejscowość	Nazwa
Ropa	<ul style="list-style-type: none"> Dwór barokowo–klasycystyczny z 1803 r. z zespołem parkowym, zespół podworski wzniesiony w XVI-XVII w. Park Drewniany kościół p.w. Św. Michała Archanioła z XVII wieku Cmentarz wojenny z I wojny światowej w Ropie nr 72
Łosie	<ul style="list-style-type: none"> Cmentarz wojenny z I wojny światowej w Łosiu nr 71 Cerkiew greckokatolicka p.w. Narodzenia N.M.P. z XIX wieku

Tabela 2: Zabytki w Gminie Ropa. Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Ropa.

Zespół dworski, składający się z dworu, oficyny, parku krajobrazowego stanowi aktualnie własność prywatną. W latach 70. i 80. XX wieku obiekty zostały zniszczeniu i dewastacji. Aktualnie przeprowadzany jest w nich remont mający na celu jego zagospodarowanie dla funkcji turystycznych pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W budynku lamusa dworskiego planowane jest utworzenie i prowadzenie centrum informacji turystycznej gminy i regionu Beskidu Niskiego.

Drewniany kościół rzym.-kat. p.w. Św. Michała Archanioła z XVII wieku stanowi własność Parafii Rzymsko-katolickiej w Ropie. Jest utrzymany w stanie dobrym, kościół, dzwonnica i ogrodzenie pozostają w stanie technicznym gwarantującym jego przetrwanie.

Cerkiew greckokatolicka p.w. Narodzenia N.M.P. z XIX wieku w Łosiu utrzymana jest w dobrym stanie technicznym, zachowana jest jej forma, konserwowane jest wyposażenie.

Cmentarze wojenne z I wojny światowej w Ropie nr 72 i w Łosiu nr 71

projektowane przez Hansa Mayra, położone są na cmentarzach parafialnych. Przeprowadzana jest okresowo ich konserwacja, obowiązuje ochrona ich kompozycji, elementów nagrobnych oraz centralnych krzyży. Obok obiektów zabytkowych podstawą dla rozwoju turystyki we wsi jest dziedzictwo historyczne związane z:

- eksploatacją ropy naftowej - istnienie studni kopanych ropy naftowej,
- postacią Seweryna Bonera (XVI wiek),
- istnienie wiatraków wietrznych,
- postacią Antoniego Hybla, przedwojennego artysty rzeźbiarza i wynalazcy,
- łemkowskimi maziarzami (do II wojny światowej wieś Łosie słynna była z rzemiosła polegającego na produkcji i międzynarodowym handlu produktami ropopochodnymi, były to smary i mazie rozwożone charakterystycznymi wozami konnymi),
- eksploatacją ropy naftowej- istnienie studni kopanych ropy naftowej,

¹² Zob. *Gminny Program Opieki nad zabytkami Gmina Ropa na lata 2020-2023*, s. 6-7.

- postaciami Jakuba Dudry, Wacława Potockiego¹².

Według danych GUS z 2020 roku w gminie Ropa znajdował się 1 hotel (kategorii ★★★). W porównaniu z rokiem 2008 liczba obiektów noclegowych zwiększyła się o 1 obiekt. Na terenie gminy znajduje się 1 obiekt z zapleczem konferencyjnym (liczba miejsc: 90)¹³.

III.5. Kultura

W gminie Ropa za realizacją zadań z zakresu kultury odpowiadają Gminna Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury, a także organizacje pozarządowe takie jak: Stowarzyszenie na rzecz dzieci, osób niepełnosprawnych oraz młodzieży „Źródło”, Stowarzyszenie Pogranicza oraz Fundacja „Szlachetne Zdrowie”.

Przedmiotem działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Ropie jest przede wszystkim gromadzenie,

¹³ Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/gmina-Ropa#baza-noclegowa> [dostęp: 26.08.2021].

opracowywanie, przechowywanie oraz udostępnianie zbiorów bibliotecznych, zaspokajanie potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych lokalnej społeczności, upowszechnianie wiedzy i rozwój kultury, a także współdziałanie z innymi bibliotekami i instytucjami w tym zakresie¹⁴.

Biblioteka dysponuje bogatym księgozbiorem. Podstawowym źródłem jego powiększania są środki zaplanowane w rocznym planie finansowym. Drugim ważnym źródłem finansowania zakupu książek przez bibliotekę jest dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1. Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych¹⁵.

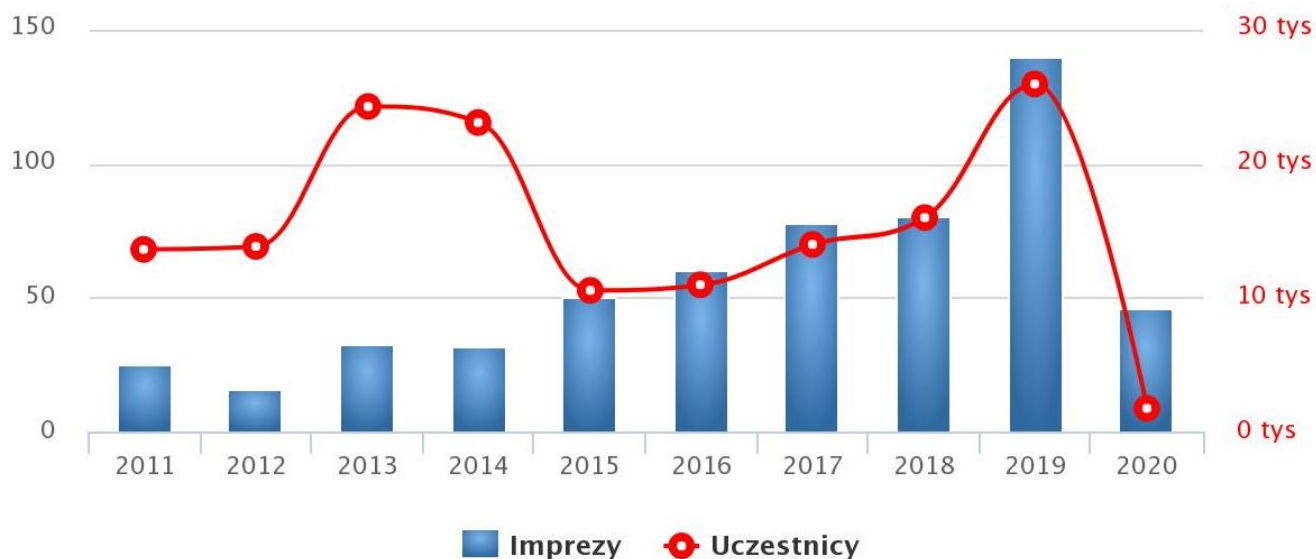
Jedną z miar pokazującą aktywność kulturalną mieszkańców jest

liczba członków kół, klubów i sekcji w instytucjach kultury. Dynamika liczby uczestników imprez przyjmowała w ostatnich latach korzystne wartości. Czas pandemii ograniczył możliwości organizacji spotkań i imprez, co widoczne jest w danych statystycznych opisujących 2020 r. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w ubiegłym roku w Gminie zorganizowano 46 imprez, liczących 1727 uczestników. Dla porównania, w 2019 roku zorganizowano 140 imprez liczących 25 910 uczestników. Na terenie Gminy działało 8 jednostek, które kwalifikuje się jako koła/kluby/sekcje, liczące 72 członków, w tym plastyczne/techniczne (2), muzyczne (3), turystyczne i sportowo-rekreacyjne (2), seniora/Uniwersytet Trzeciego Wieku (1).

¹⁴ Zob. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, s. 38.

¹⁵ J. w.

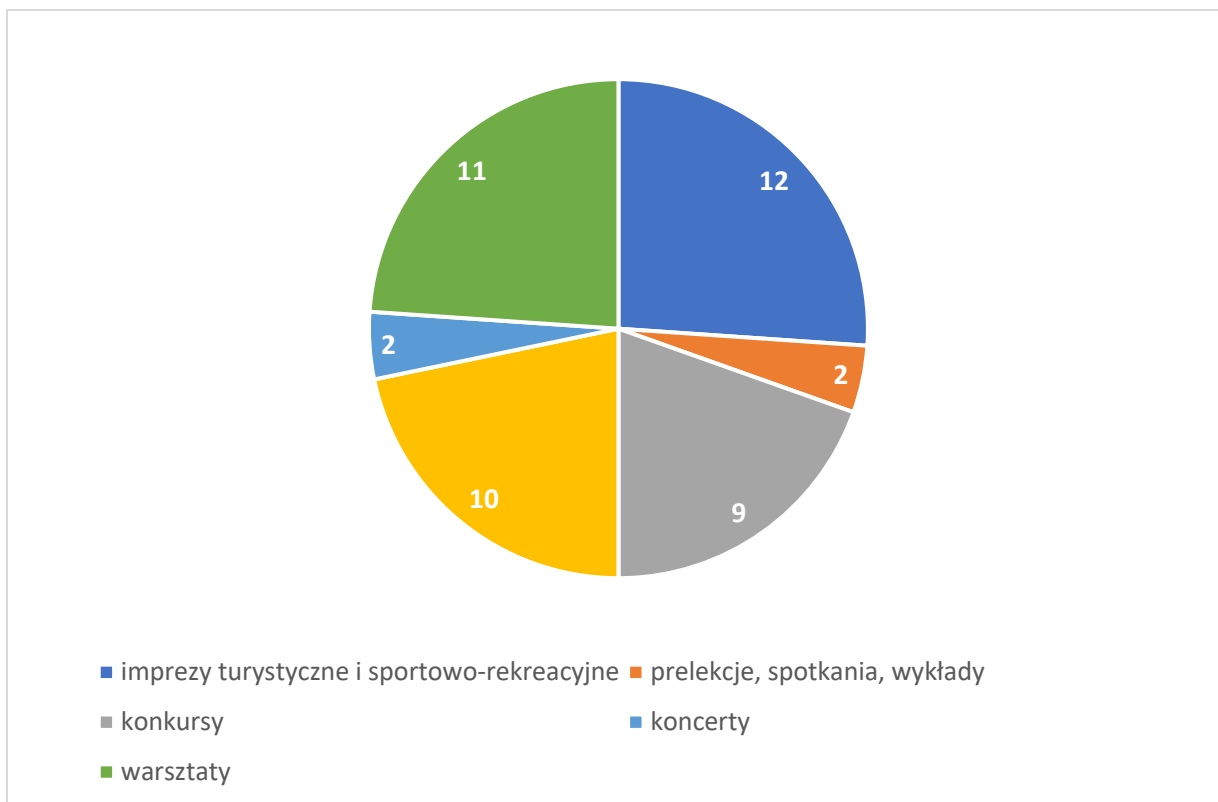
Rysunek 6: Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#domy-i-osrodki-kultury

Imprezy organizowane przez jednostki w 2020 roku obejmowały seanse filmowe - 10 (uczestnicy: 404), koncerty - 2 (uczestnicy: 330), prelekcje, spotkania, wykłady - 2 (uczestnicy: 295),

imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne - 12 (uczestnicy: 251), konkursy - 9 (uczestnicy: 219) oraz warsztaty - 11 (uczestnicy: 228)¹⁶.

¹⁶ Zob. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#domy-i-osrodki-kultury [dostęp: 26.08.2021].

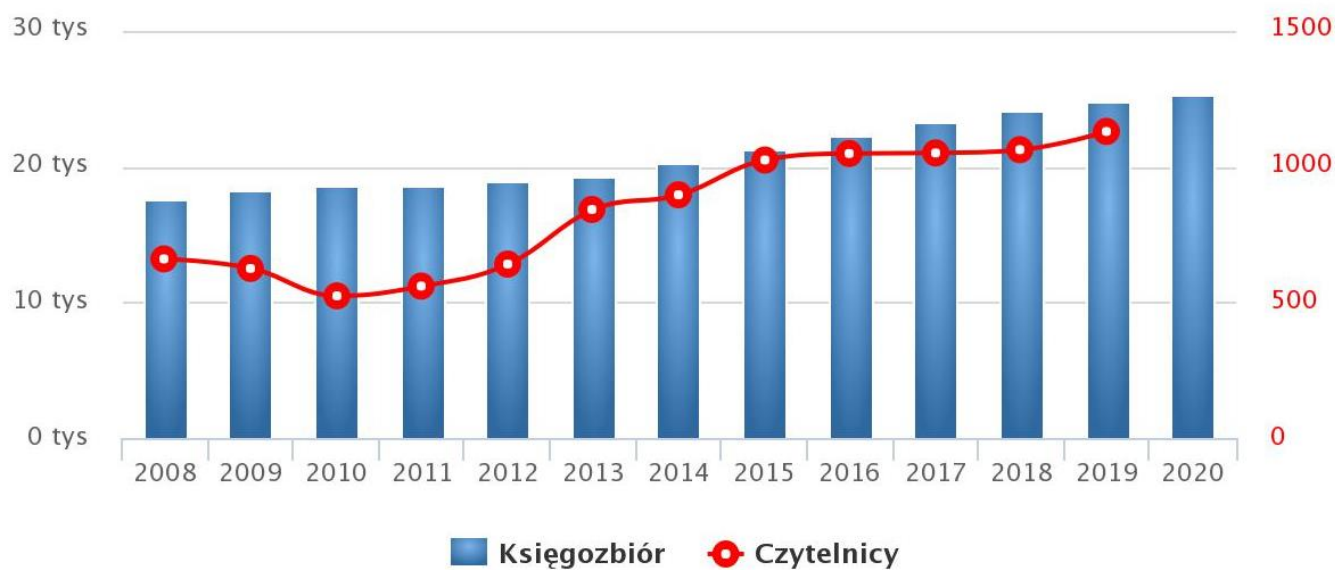

Rysunek 7: Imprezy organizowane przez jednostki kultury, 2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#domy-i-osrodki-kultury.

Według danych z 2020 w gminie Ropa działały 2 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 25 354 wolumeny. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 3 pracowników. Dla porównania w 2008 księgozbiór liczył 17 490 wolumenów. Liczba czytelników w ostatnich latach sukcesywnie wzrasta w niewielkim stopniu. W roku 2020

w Gminnej Bibliotece Publicznej w Ropie zostało zarejestrowanych ogółem 1011 czytelników, z czego 680 osób to czytelnicy zarejestrowani w bibliotece w Ropie, a 331 osoby to czytelnicy zarejestrowani w bibliotece w Łosiu. Najliczniejsza grupa czytelników znajduje się wśród uczniów w wieku 6-12 lat.

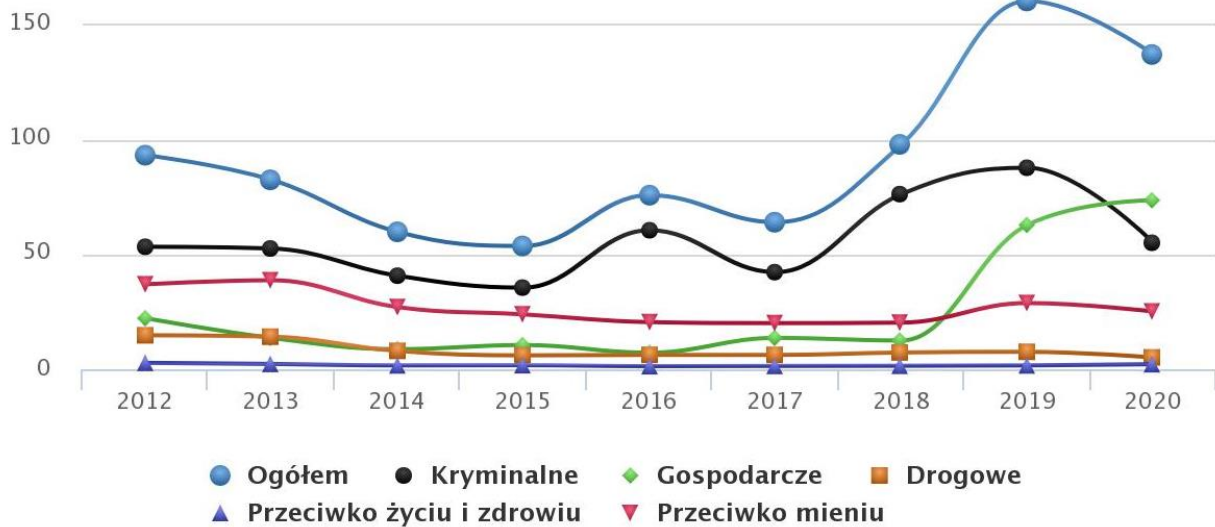
Rysunek 8: Biblioteki publiczne – księgozbiór i czytelnicy w latach 2008-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#biblioteki-publiczne

III.6. Bezpieczeństwo publiczne

W 2020 roku w gminie Ropa stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 137 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 24,64

przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa małopolskiego oraz dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Ropa wynosi 89,10%.

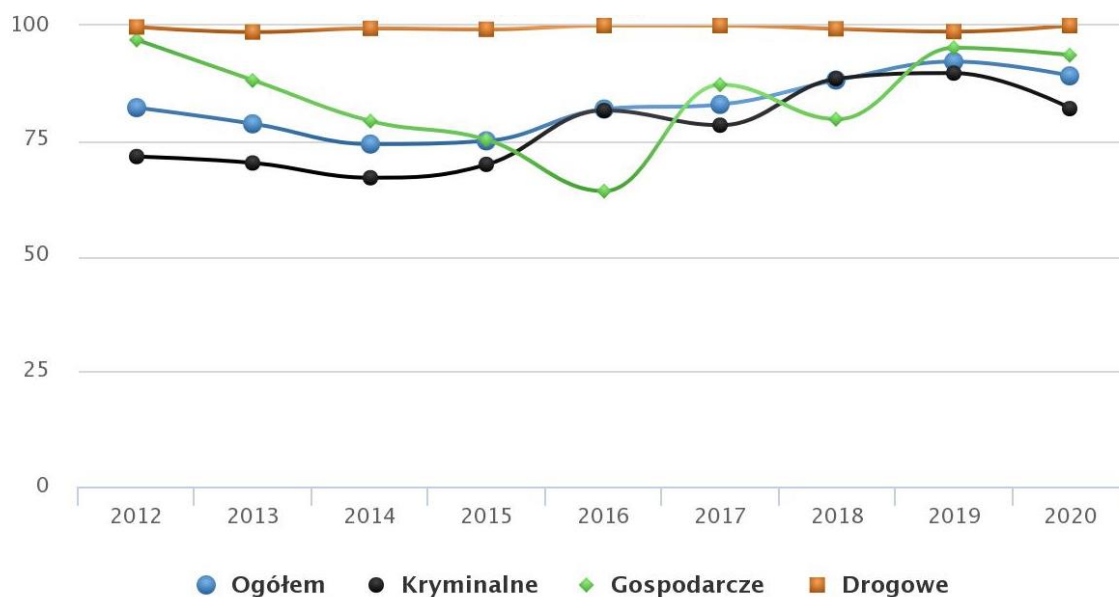
Rysunek 9: Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w gminie Ropa w latach 2012-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#poziom-przestepczosci.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Ropa najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze gospodarczym - 13,23 (wykrywalność 93%) oraz o charakterze kryminalnym - 9,90 (wykrywalność 82%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa

przeciwko mieniu - 4,52 (59%), drogowe - 0,93 (100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,40 (90%)¹⁷.

¹⁷ Zob. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#poziom-przestepczosci [dostęp: 26.08.2021].

Rysunek 10: Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Ropa w latach 2012-2020. Źródło: Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#poziom-przestepczosci [dostęp: 30.08.2021].

W zakresie bezpieczeństwa, Gmina Ropa w ubiegłym roku wydatkowała środki na funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych w łącznej wysokości 395 627,48 zł oraz na działalność Gorlickiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i utrzymanie budynku Stanicy Wodnej: bosmana i ratowników obszaru kąpieliska w wysokości 12 975,00 zł¹⁸.

Gmina posiada spis rodzajów alarmów oraz komunikatów

ostrzegawczych. W ramach realizowanego przez Związek Gmin Ziemi Gorlickiej programu pn. „wsparcia służb ratowniczych” wszystkie gminy powiatu gorlickiego objęte zostały systemem monitorowania zagrożeniami i powiadamianiem sms o ich występowaniu.

¹⁸ Zob. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Ropa z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo

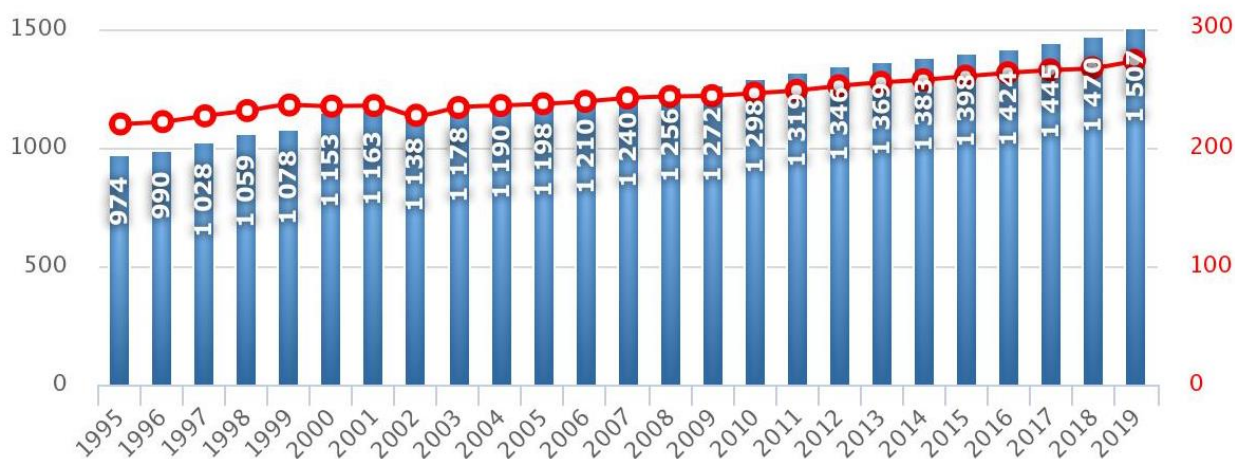
uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego w 2020 r.

III.7. Infrastruktura mieszkaniowa

W 2020 roku w gminie Ropa oddano do użytku 29 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,24 nowych lokali. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa małopolskiego oraz

mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Ropa to 1 507 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 274 mieszkania. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Od 2002 roku liczba mieszkań wzrasta systematycznie w niewielkim stopniu.

Rysunek 11: Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1995-2020, źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#nieruchomosci

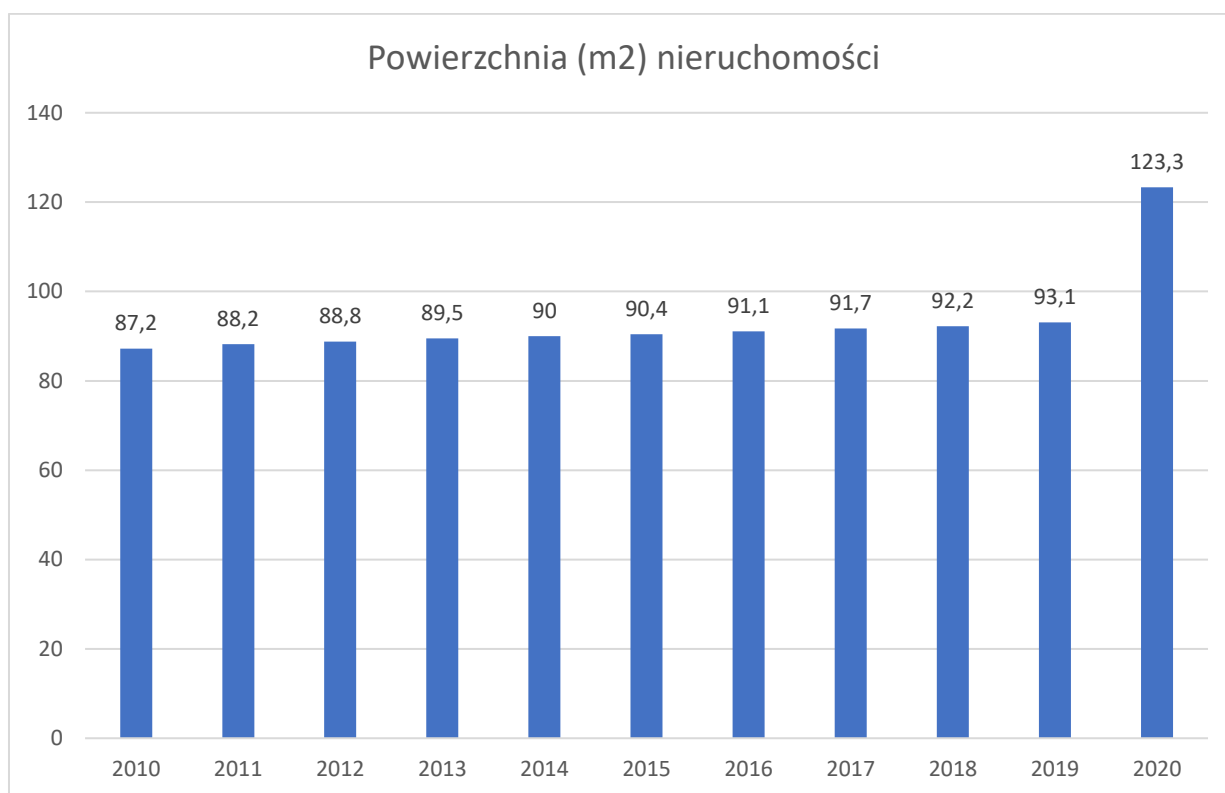
Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Ropa to 5,48 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa małopolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Ropa to 123,30 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa małopolskiego oraz

znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 92,63% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 89,98% nieruchomości wyposażonych

jest w ustęp spłukiwany, 86,20% mieszkań posiada łazienkę, 70,01% korzysta z centralnego ogrzewania, a 47,64% z gazu sieciowego.

Rysunek 5: Powierzchnia (m²) nieruchomości oddanych do użytku w latach 2010-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#nieruchomosci

III.8. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie realizuje zadania własne i zlecone. Finansowane realizowanych zadań OPS następuje ze środków własnych Gminy jak również z budżetu państwa (dotacje). W ramach zadań własnych Ośrodek realizuje: zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, dożywianie, zasiłki stałe i okresowe, program asystent rodziny, opieka wytchnieniowa, piecza zastępcza oraz finansuje pobyt podopiecznych z terenu Gminy w DPS -ach¹⁹.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie opracował także „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ropa z perspektywą pięcioletniego okresu realizacji, tj. 2019 – 2023”. Jest to dokument programowy, który posiada duże znaczenie dla bezpieczeństwa

społecznego mieszkańców gminy, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki, który obejmuje: edukację, politykę zdrowotną, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz politykę równego statusu kobiet i mężczyzn²⁰.

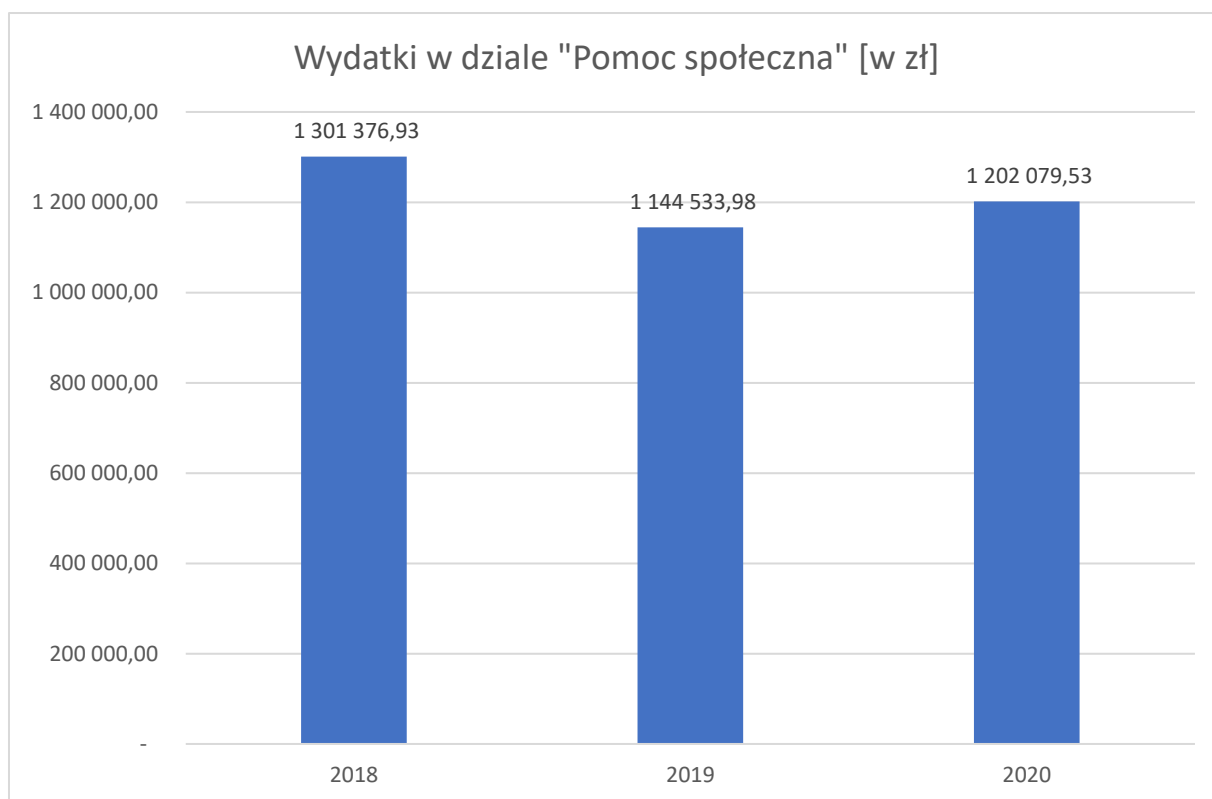
W 2020 roku wydatki w dziale „Pomoc społeczna” wynosiły 1,2 mln zł, w 2019 roku 1,1 mln zł, a w 2018 – 1,3 mln zł, co oznacza że wydatki utrzymują się na zbliżonym poziomie w tym dziale.

¹⁹ Zob. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy Ropa za rok 2019*, s. 28.

²⁰ Zob. tamże, s. 62 oraz GOPS, *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie*

Ropa z perspektywą pięcioletniego okresu realizacji, tj. 2019 – 2023, Ropa 2019.

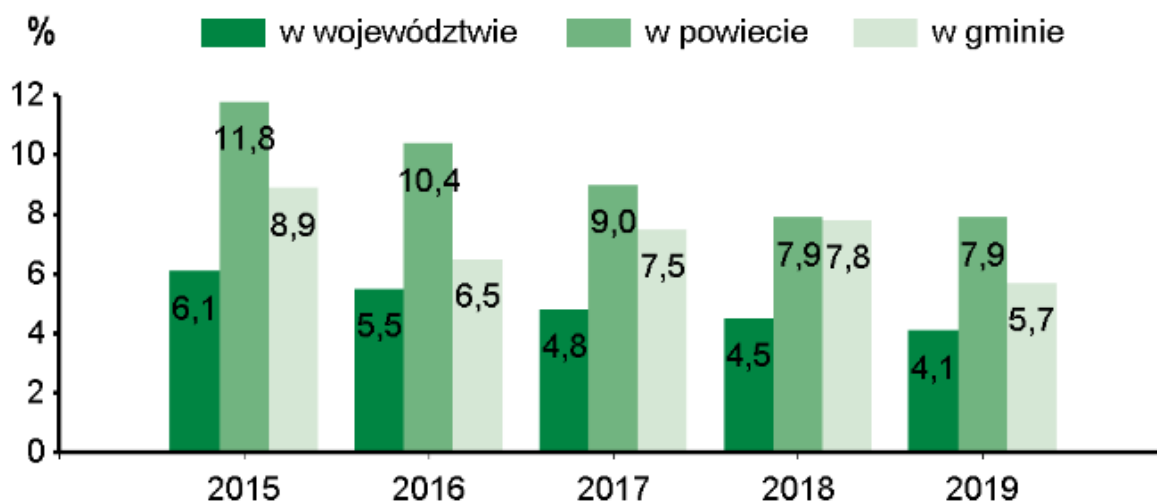
Rysunek 6: Wydatki w dziale "Pomoc społeczna" w latach 2018-2020.

W 2019 roku 5,7% mieszkańców Gminy Ropa korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej (przy czym w powiecie jest to niemal 8%,

a w województwie 4% ludności ogółem)²¹. Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spadł w stosunku do 2018 roku o 2,1.

21 Zob. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Gmina wiejska Ropa. Powiat Gorlicki, 2020*.

Rysunek 7: : Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Gmina wiejska Ropa. Powiat Gorlicki, 2020.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie realizuje programy pomocy osobom niepełnosprawnym dofinansowane w 100 % ze środków państwowego funduszu celowego - Funduszu Solidarnościowego, takie jak:

1) Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, którego celem jest zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Dzięki temu wsparciu osoby niepełnosprawne uzyskują większą szansę na prowadzenie

bardziej samodzielnego i aktywnego życia, dostarczone będzie także wsparcie psychiczne oraz pomoc adekwatna do potrzeb. Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jest nieodpłatna. Wartość dofinansowania na realizację zadania- 33 437 zł.

2) Opieka wytchnieniowa - program realizowany w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Opieka wytchnieniowa ma na celu odciążenie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad

osobą niepełnosprawną poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu opiekunowie zaangażowani na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogli przeznaczyć na odpoczynek, regenerację sił jak również na załatwienie niezbędnych spraw, dostarczone będzie również wsparcie psychiczne dla nich jak i osób, którymi się opiekują. Usługa opieki wytchnieniowej świadczona jest nieodpłatnie. Wartość dofinansowania na realizację zadania - 65 361 zł.

Gmina Ropa - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie realizuje również programy w zakresie świadczeń socjalnych, takie jak:

1) Wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (moduł I i II), którego celem jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Program przewiduje

udzielenie pomocy w jednej z trzech form tj. posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Z programu mogą skorzystać osoby i rodziny, których dochód nie przekracza kwoty 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. kwoty: 1.051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 792,00 zł dla osoby w rodzinie.

2) Program „Wspieraj Seniora” – skierowany jest do mieszkańców Gminy Ropa, powyżej 70 roku życia (w szczególnych przypadkach osoby poniżej 70 roku życia), które w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu i nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby.

3) Projekt pod nazwą „Zwiększone kompetencje - zwiększone możliwości”, którego celem jest podniesienie poziomu kompetencji interpersonalnych oraz zawodowych u klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ropie

zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dzięki uczestnictwu w zajęciach w ramach Usług Aktywnej Integracji uczestnicy mieli możliwość podniesienia kompetencji życiowych i zawodowych, zdobycia nowych umiejętności umożliwiających powrót do życia społecznego i na rynek pracy.

4) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014 – 2020 – program realizowany we współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ropie z Caritas przy parafii św. Jadwigi w Gorlicach, mający na celu pomoc żywnościową dla osób potrzebujących z terenu Gminy Ropa.

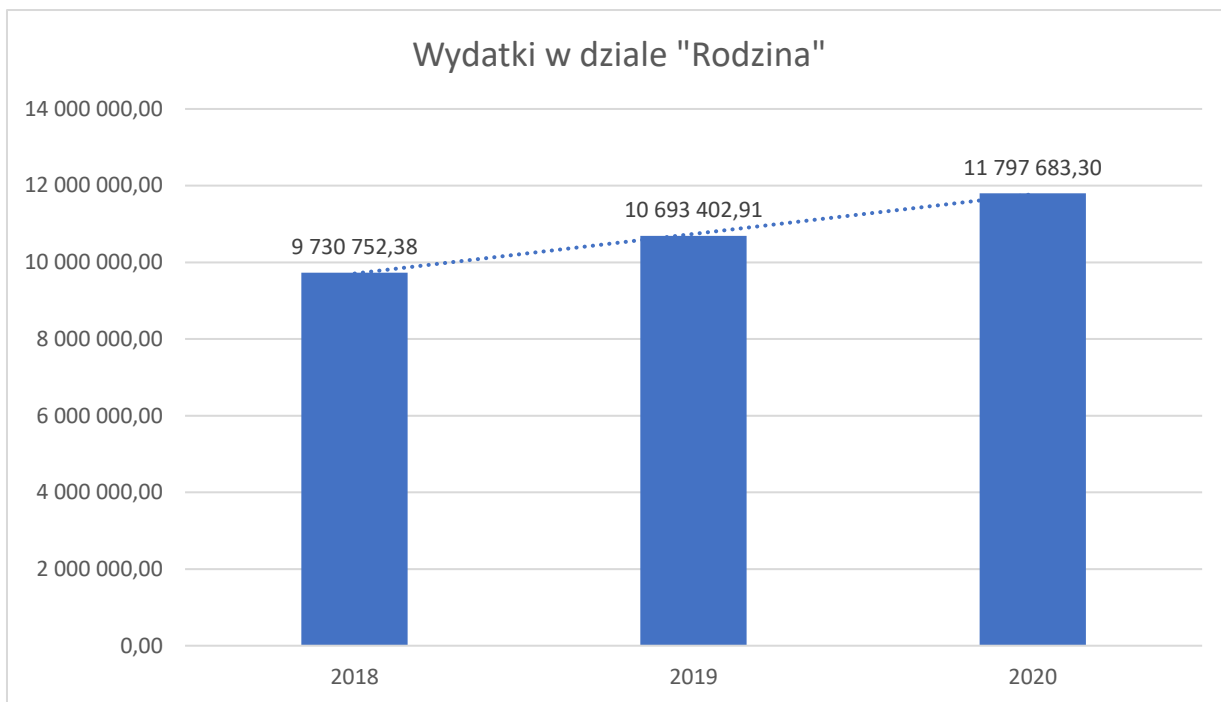
5) Projekt "Małopolski Tele-Anioł", którego celem była poprawa jakości życia niesamodzielnym Małopolan poprzez realizację działań na rzecz

rozwoju usług opiekuńczych i sąsiedzkich w miejscu zamieszkania oraz usług wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Zastosowane w projekcie „Małopolski Tele-Anioł” rozwiązania techniczne pozwalały na szybkie wezwanie pomocy w każdych okolicznościach.

III.9. Rodzina

W 2019 roku wydatki w dziale „Rodzina” wynosiły 10 693 402,91 zł, a w roku 2020 - 11.797.683,30 zł, czyli o 1 104 280,39 zł więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Z załączonego poniżej wykresu wynika, że wydatki w tym obszarze sukcesywnie wzrastają w ostatnich trzech latach.

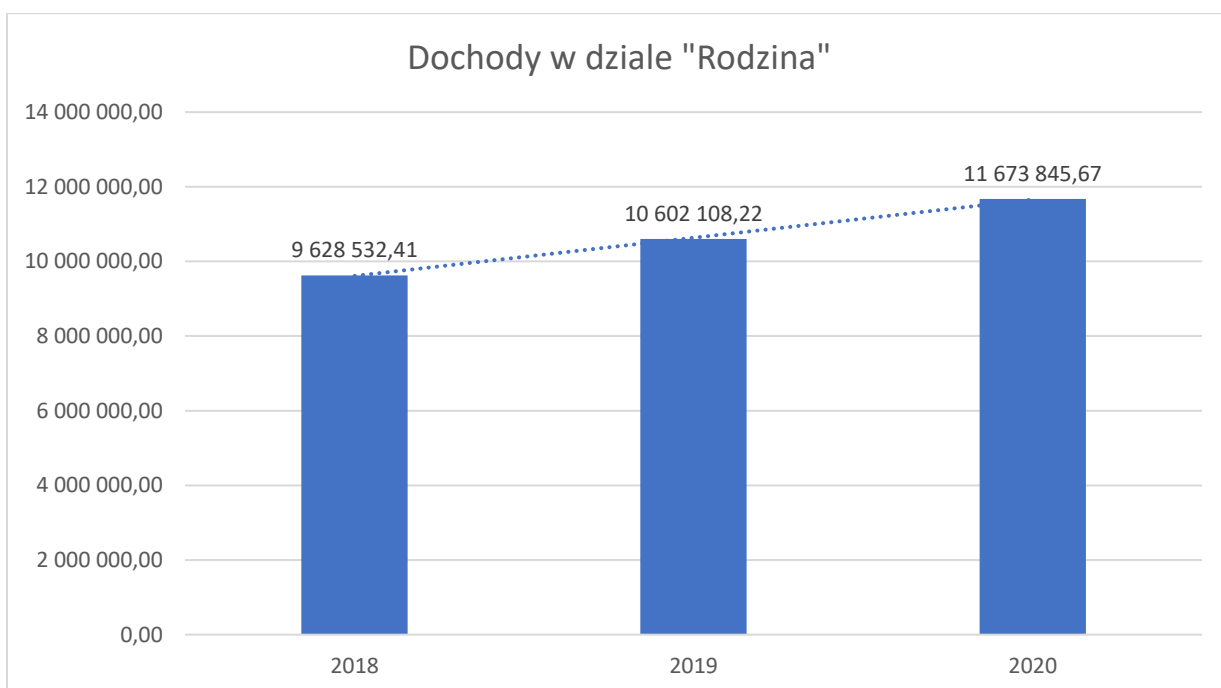

Rysunek 8: Wydatki w dziale "Rodzina" w latach 2018-2020.

Dział „Rodzina” wygenerował w 2018 roku 9 628 532,41 zł dochodu, w 2019 - 10 602 108,22 zł, a w 2020 - 11

673 845,67 zł, co oznacza tendencję wzrostową.

Gmina Ropa posiada opracowany „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2021” w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ma na celu wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zadania Programu koncentrują się zarówno na dziecku, jak i na całej rodzinie, przede wszystkim w obliczu sytuacji, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Celem programu są także działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące, zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz stworzenie spójnego kompleksowego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin poprzez wspólne działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny. Działania przyjęte do realizacji w ramach Programu obejmują:

1) Wsparcie interdyscyplinarne.

2) Zapewnienie rodzinom i znajdujących się w nich dzieciom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

3) Pomoc w formie rodzin wspierających.

4) Poradnictwo specjalistyczne.

5) Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych i pomocy wolontariatu.

6) Usługi asystenta rodziny.

7) Zapobieganie niedostosowaniu dzieci i młodzieży.

8) Partycypacja w kosztach umieszczenia w pieczy zastępczej²².

Najczęściej występujące problemy zdiagnozowane w w/w dokumencie to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz przemoc w rodzinie²³.

²² Zob. *Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Ropa na lata 2018 – 2021*.

²³ Tamże, s. 4.

III.10. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy działają 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i 2 apteki: Mateusz Gałuszka Ośrodek Zdrowia GAMED Gabinet lekarza POZ - zatrudniający 6 lekarzy w tym 4 specjalistów, 4 pielęgniarki i 1 położną. Ilość pacjentów z terenu gminy – ok 3800. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia Sp. z.o.o. Podstawowa Opieka Zdrowotna - zatrudniający – 4 lekarzy, 4 pielęgniarki i 1 położną²⁴. Gabinet Stomatologiczny A-DENT – 1 lekarz i 1 pomoc. Według danych GUS w 2020 roku udzielono 26 325 porad lekarskich, w 2019 - 30 470, a 2018 - 31 509.

W ubiegłym roku z powodu pandemii ograniczono bezpośredni dostęp pacjentów do wyżej wymienionych zakładów opieki zdrowotnej. Częstą praktyką stało się udzielanie teleporad, a e-usługi stały się powszechną praktyką, którą w dużym stopniu wymusił stan zagrożenia COVID-19. Działające na terenie gminy POZ

uruchomiły szczepienia przeciw COVID-19 dzięki czemu zainteresowane osoby mogły skorzystać ze szczepień na miejscu.

W 2020 r. gmina nie realizowała bezpośrednio zdrowotnych programów profilaktycznych. Udzielała natomiast wsparcia podmiotom podejmującym tego typu działania za pośrednictwem działających na terenie gminy ośrodków zdrowia, czy też realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach otrzymanych grantów – przykładem mogą być powtarzane już kolejny rok badania mammograficzne dla kobiet w określonym przedziale wiekowym. W 2020 roku zgłoszono trzy przypadki nadużywania alkoholu, jedna osoba w wyniku rozmowy motywacyjnej zdecydowała się podjąć dobrowolnie terapię. Z pozostałymi dwoma zostały przeprowadzone rozmowy informujące o szkodliwości nadużywania alkoholu.

²⁴ Zob. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za 2020 rok*, s. 38.

III.11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Na terenie Gminy działa 17 organizacji pozarządowych, przedstawionych w tabeli poniżej. Zakres ich działalności obejmuje:

ratownictwo i bezpieczeństwo, sport i rekreację, promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, wspieranie rozwoju regionu, rozwój turystyki, działalność kulturalna, edukacyjna i integracyjna na rzecz społeczności wiejskiej oraz działalność na rzecz formacji religijnej i kultu religijnego.

Lp.	Nazwa	Dziedzina działalności	Miejscowość	Rok założenia
1	Klub Sportowy Ropa	sport i rekreacja	Ropa	2001
2	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „TYTAN”	sport i rekreacja	Ropa	2004
3	Klub Sportowy Łosie	sport i rekreacja	Łosie	2010
4	Fundacja "Szlachetne Zdrowie..."	promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia	Ropa	2002
6	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Ropa	wspieranie rozwoju gminy	Ropa	2002
7	Stowarzyszenie Pogranicza	prowadzenie działań na rzecz demokratyzacji i integracji społeczeństwa obywatelskiego, podtrzymywanie tożsamości regionalnej oraz rozwoju społeczno-gospodarczego regionu	Ropa	2004
8	Caritas Diecezji Tarnowskiej	praktyczne realizowanie nauki Jezusa Chrystusa o miłosierdziu	Ropa	2004
9	Akcja Katolicka	pogłębienie formacji chrześcijańskiej jej członków oraz współpraca świeckich z hierarchią w realizowaniu misji Kościoła	Ropa (oddział)	1928
10	Stowarzyszenie Turystyki i Agroturystyki Ziemi Górskich	aktywizowanie członków stowarzyszenia do prac nad organizacją i rozwojem turystyki wiejskiej	Ropa	2001
12	Gorlickie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i współdziałanie w tym	Klimkówka	2006

		zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami		
13	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży	upowszechnianie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza społecznego i kulturalnego	Ropa	1934
14	Stowarzyszenie Miłośników Wsi Ropa	działalność kulturalna, edukacyjna i integracyjna na rzecz społeczności wiejskiej	Ropa	2011
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Ropie	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami	Ropa	2002
16	Ochotnicza Straż Pożarna w Łosiu	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami	Łosie	2004
17	Ochotnicza Straż Pożarna w Klimkówce	prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami	Klimkówka	2001

Tabela 3: Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Ropa.

W 2020 roku do form współpracy o charakterze finansowym należało zlecenie realizacji zadań publicznych, w formie wspierania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W działaniach zleconych przez Radę

Gminy Ropa wystąpił jeden obszar zadaniowy - sport. Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na zadania w zakresie sportu to 52 342,97 zł. Dotacje otrzymały następujące organizacje:
- Klub Sportowy Ropa 21.000,00zł,

- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „TYTAN” 19.000,00 zł,

- Stowarzyszenie Pogranicza – 12 342,97 zł.

Gmina w ubiegłym roku realizowała wspólny projekt z Fundacją „Szlachetne Zdrowie...” pt. „Świetlica Opiekuńcza w Ropie. Zadanie polegało na

prowadzeniu placówki wsparcia dziennego dla 40 dzieci.

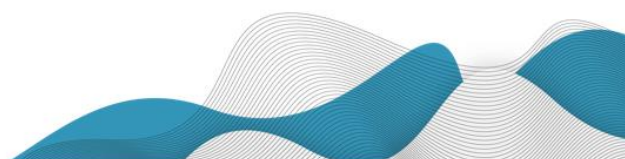
Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju i związane z tym obostrzenia gmina w ubiegłym roku nie wspierała żadnych innych projektów poprzez ich współorganizację (odwołane wszystkie imprezy)²⁵.

²⁵ Zob. *Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Ropa z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo*

uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego w 2020 r.

IV DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ

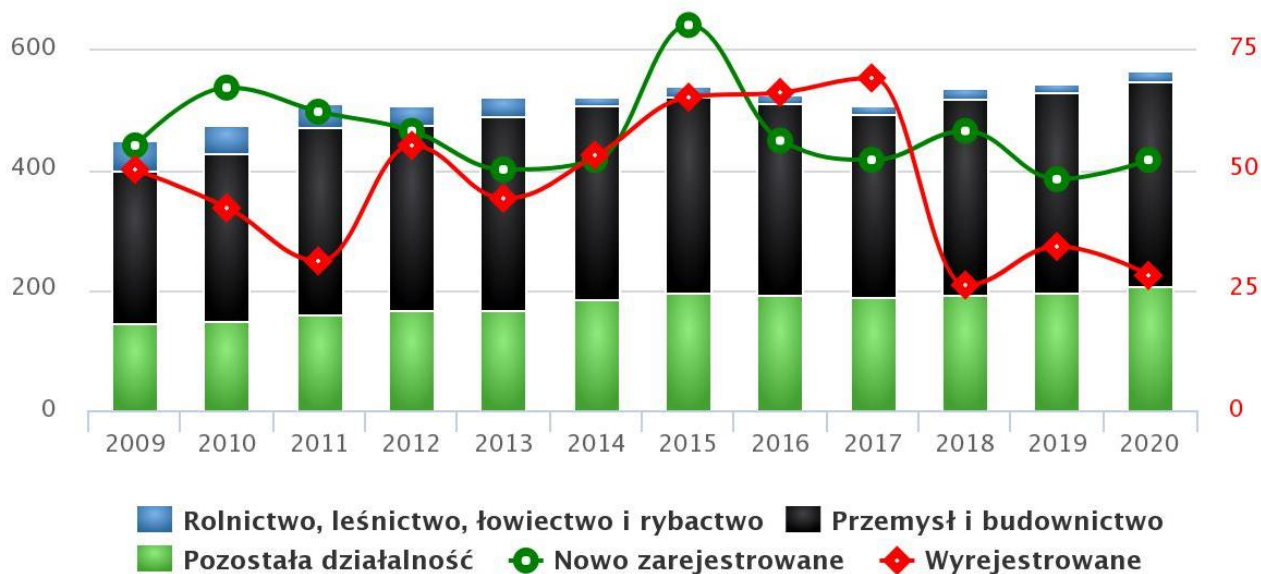
IV.1. Potencjał gospodarczy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Ropa w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 566 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 496 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 52 nowe podmioty, a 28 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (80) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (48) w roku 2019. W tym samym okresie najczęściej (69) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2017 roku, najmniej (26) podmiotów wyrejestrowano natomiast

w 2018 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Ropa najczęściej (15) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (556) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 3,4% (19) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 59,9% (339) podmiotów, a 36,7% (208) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność²⁶.

²⁶ Zob. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#reje-str-regon [dostęp: 27.08.2021].

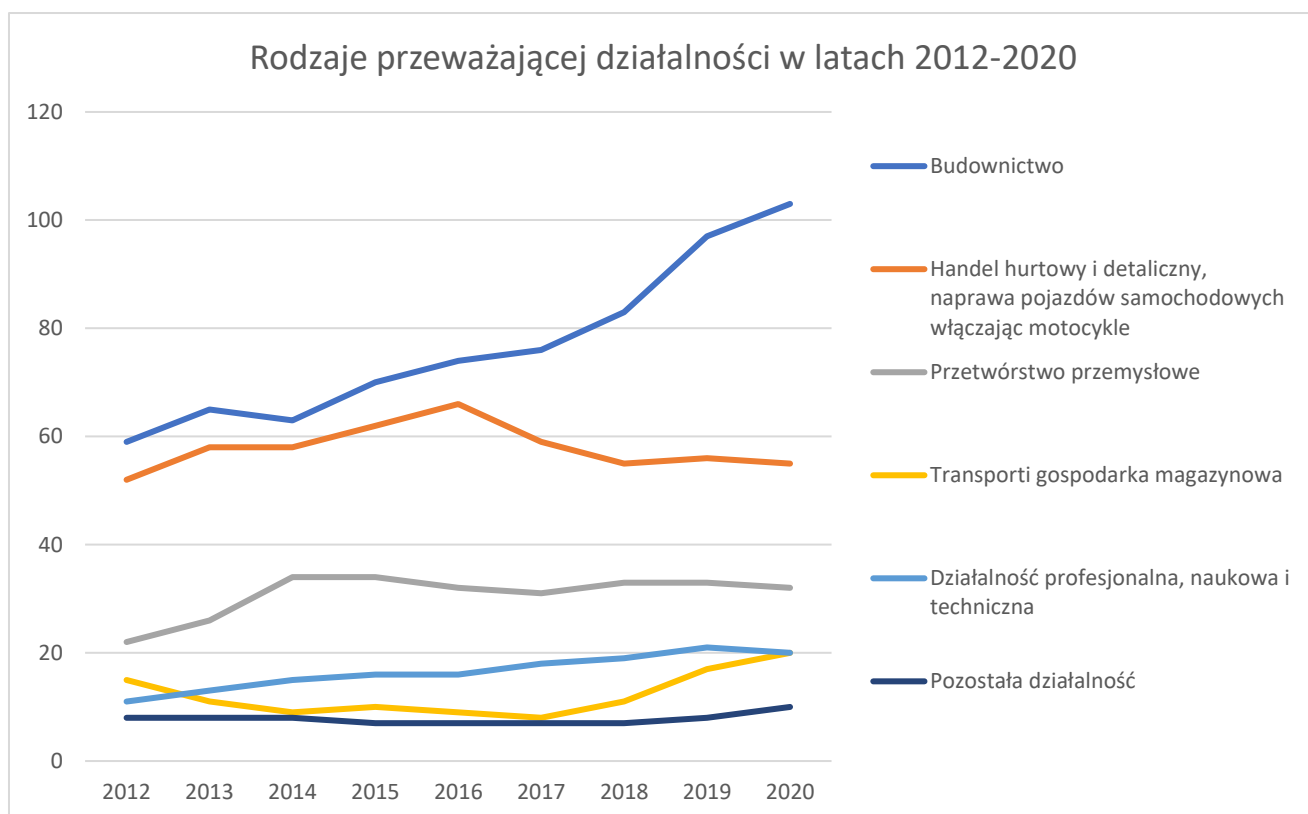

Rysunek 9: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#rejestr-regon

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Ropa najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (59.1%)

oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (12.3%).

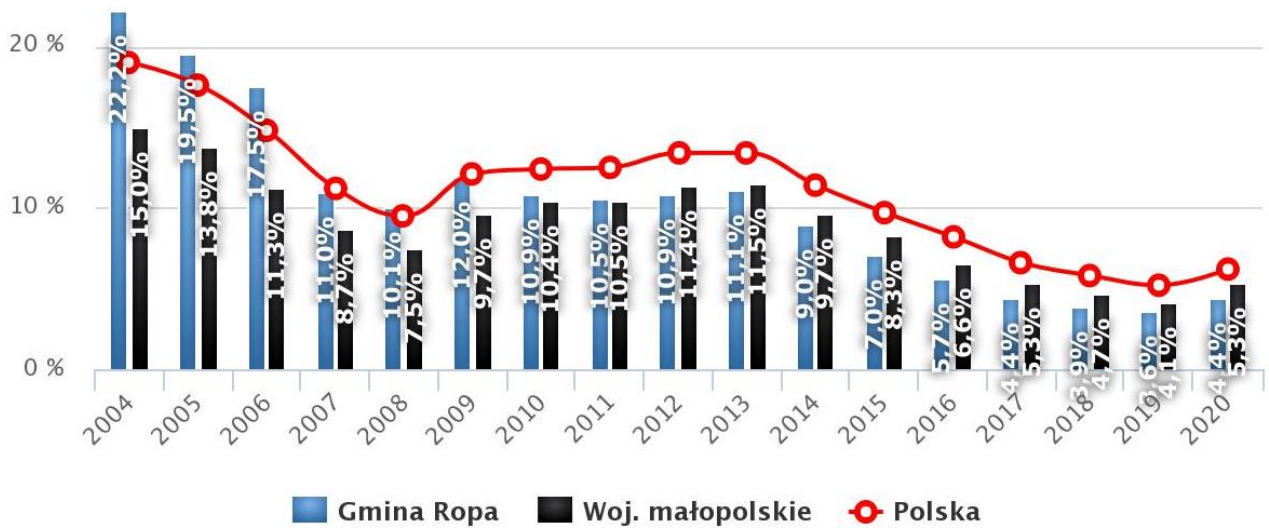
Rysunek 10: Rodzaje przeważającej działalności w latach 2012-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Sekowa#rejestr-region

IV.2. Rynek pracy i bezrobocie

W gminie Ropa w 2020 roku było 109 zarejestrowanych bezrobotnych (67 kobiet i 52 mężczyzn). Bezrobocie rejestrowane w gminie Ropa wynosiło

w 2020 roku 4,4% (6,0% wśród kobiet i 3,1% wśród mężczyzn) – 0,8% więcej niż w 2019 roku. Od 2013 do 2019 roku wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w gminie Ropa sukcesywnie spadał.

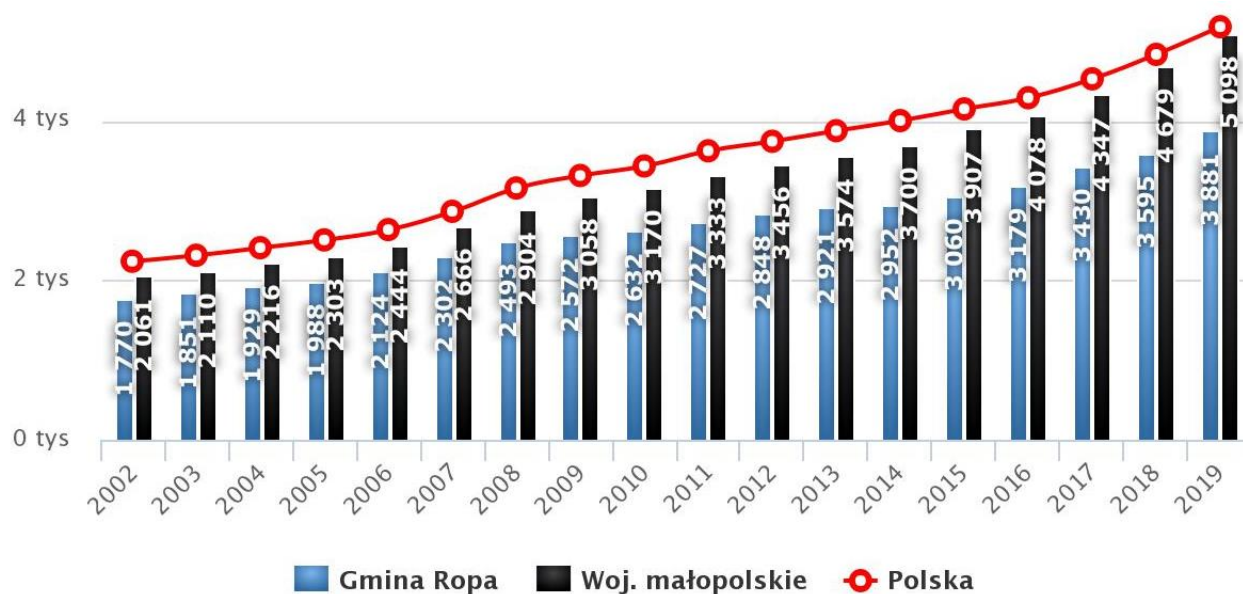

Rysunek 11: Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Ropa w latach 2004-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#rynek-pracy

W 2019 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Ropa wynosiło 3 881,28 PLN,

co odpowiada 74.90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

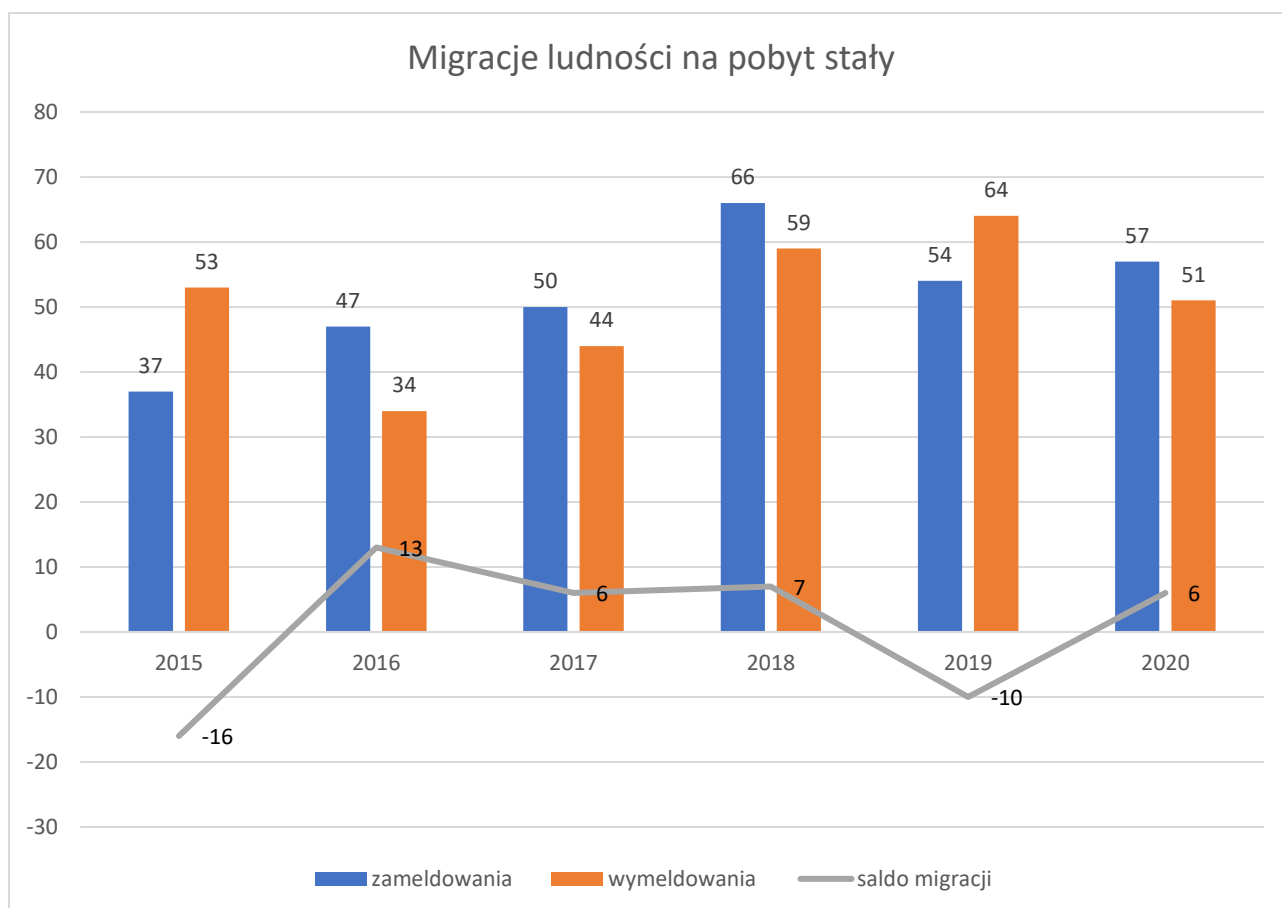

Rysunek 12: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Ropa w latach 2002-2019. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#rynek-pracy

Kolejną zmienną wpływającą na zmiany liczby ludności jest saldo migracji (różnica pomiędzy wielkością imigracji i emigracji). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku zarejestrowano 57 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 51 wymeldowań, w wyniku czego saldo

migracji wewnętrznych i dla gminy Ropa wynosi 6. W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 6 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -4.

Rysunek 13: Migracje ludności na pobyt stały. Źródło: dane GUS.

50,7% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Ropa pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 17,3% w przemyśle i budownictwie, a 13,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa

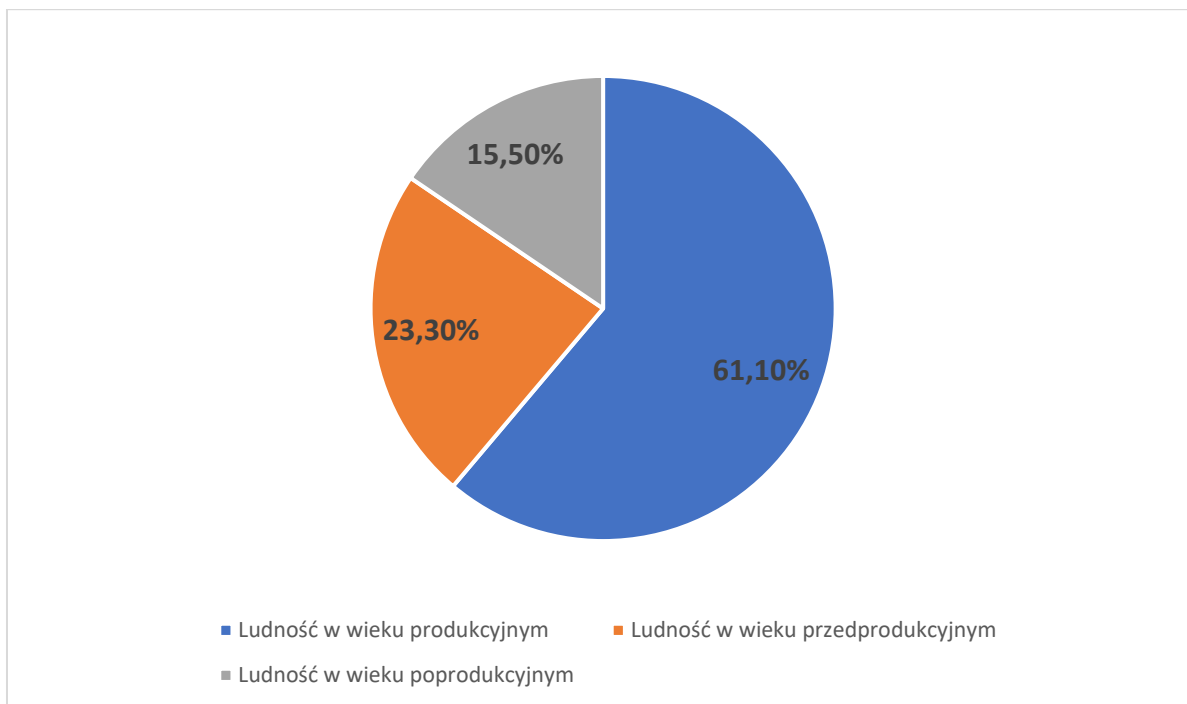
pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,7% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)²⁷.

²⁷ Zob. Polska w liczbach, [https://www.polskawliczbach.pl/gmina Ropa#rynek-pracy](https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#rynek-pracy) [dostęp: 27.08.2021].

61,1% mieszkańców gminy Ropa jest w wieku produkcyjnym, 23,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,5%

mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 14: Produkcyjne grupy wieku w gminie Ropa, 2020. Źródło: dane GUS.

IV.2. Finanse i polityka inwestycyjna Gminy

Suma wydatków z budżetu gminy Ropa wyniosła w 2020 roku 35.208.905,39, a w 2019 roku 33.214.543,09 złotych, co oznacza wzrost wydatków o 1 994 362,30 zł.

Największa część budżetu gminy Ropa została przeznaczona na dział „Rodzina” - 33,51 % oraz „Oświata i wychowanie” i „Edukacyjna opieka wychowawcza” - 25,39 %. Kolejną dużą pozycję wśród wydatków stanowią wydatki w dziale „Administracja publiczna” - 8,52%, „Rolnictwo i łowiectwo” - 7,09%, „Gospodarka

komunalna i ochrona środowiska” - 6,41%, „Gospodarka mieszkaniowa” - 5,87%, „Kultura i ochrona dziedzictwa

narodowego” - 4,42% zł, „Pomoc społeczna” - 3,41 % oraz „Transport i łączność” - 1,82 %.

Wydatki budżetu Gminy Ropa	2018	2019	2020
Administracja publiczna	2,9 mln	2,9 mln	3 mln
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	141,9 tys.	144,3 tys.	435 tys.
Działalność usługowa	70,4 tys.	31,2 tys.	26,6 tys.
Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza	8,2 mln	8,6 mln	9 mln
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	928,4 tys.	1,1 mln	2,3 mln
Gospodarka mieszkaniowa	784,8 tys.	3,0 mln	2,1 mln
Kultura fizyczna	102,7 tys.	130,5 tys.	105 tys.
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	790 tys.	874,9 tys.	1,6 mln
Obrona narodowa	350	470	400
Obsługa długu publicznego	66,5 tys.	51,5 tys.	65,5 tys.
Ochrona zdrowia	73,8 tys.	31,3 tys.	29,7 tys.
Pomoc społeczna	1,3 mln	1,1 mln	1,2 mln
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	114,5 tys.	248,7 tys.	485,2 tys.
Rodzina			11,8 mln
Rolnictwo i łowiectwo	244,2 tys.	3,0 mln	2,5 mln
Transport i łączność	2,1 mln	1,1 mln	642 tys.
Turystyka			16 tys.
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	60,4 tys.	51,2 tys.	55,5 tys.
ŁĄCZNIE	27,7 mln	33,2 mln	35,2 mln

Tabela 4: Wydatki budżetu Gminy Ropa w latach 2018-2020.

Najistotniejszym źródłem dochodów budżetu gminy Ropa w 2020 roku były subwencje oraz środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - ponad 38%, dotacje celowe przyznane z budżetu państwa - ponad 35%, w tym na finansowanie zadań zleconych - ponad 32% i na dofinansowanie do zadań własnych ponad - 3%. Kolejnym znaczącym źródłem były dotacje na programy unijne - ponad 11%. W 2020 roku dochody własne stanowią 16% zrealizowanych dochodów. W grupie dochody własne najistotniejszą pozycję stanowią udziały w podatku od osób fizycznych, podatek od nieruchomości, opłata za

gospodarowanie odpadami oraz wpływy z usług.

Suma dochodów do budżetu gminy Ropa wyniosła w 2020 roku 37.592.028,65 złotych. Oznacza to wzrost dochodów o 5 078 932,69 zł w porównaniu do roku 2019. Największą część dochodów wygenerował dział „Różne rozliczenia” - 14,3 mln oraz „Rodzina” - 11,7 mln. Duża część wpływów pochodzi z działów „Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek” - 3,5 mln, „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” - 2,5 mln oraz „Gospodarka mieszkaniowa” - 1,5 mln, a także „Rolnictwo i łowiectwo” - 1,2 mln.

Dochody budżetu w Gminie Ropa	2018	2019	2020
Administracja publiczna	70,7 tys.	113,7 tys.	82,7 tys.
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	189,9 tys.	8,6 tys.	244 tys.
Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek	3,2 mln	3,6 mln	3,5 mln
Działalność usługowa	324	7,6 tys.	778
Edukacyjna opieka wychowawcza	105,8 tys.	308,3 tys.	412,7 tys.
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	815,2 tys.	817,9 tys.	2,5 mln

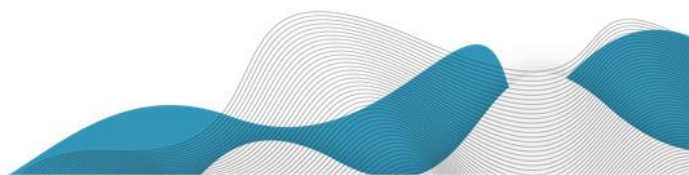

Gospodarka mieszkaniowa	135,5 tys.	1,9 mln	1,5 mln
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	6,0 tys.	367,8 tys.
Obrona narodowa	350	470	400
Oświata i wychowanie	1,1 mln	635,7 tys.	768,2 tys.
Pomoc społeczna	432,9 tys.	392,1 tys.	431,1 tys.
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	86,4 tys.	206,4 tys.	405,1 tys.
Rodzina	9,6 mln	10,6 mln	11,7 mln
Rolnictwo i łowiectwo	161 tys.	1,4 mln	1,2 mln
Różne rozliczenia	11,2 mln	11,9 mln	14,3 mln
Transport i łączność	1,4 mln	497,1 tys.	113,4 tys.
Turystyka	-	-	15,1 tys.
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	60,4 tys.	51,2 tys.	55,5 tys.
ŁĄCZNIE	28,7 mln	32,5 mln	37,5 mln

Tabela 5: Dochody budżetu w Gminie Ropa w latach 2018-2020.

V DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

V.1. Położenia administracyjne i warunki przestrzenne Gminy

Powiat gorlicki znajduje się w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego w paśmie Beskidu Niskiego i graniczy od zachodu z powiatem nowosądeckim, od północy

z powiatem tarnowskim, od wschodu z powiatem jasielskim, od południa ze Słowacją. Siedzibą powiatu jest miasto Gorlice. W skład powiatu wchodzi dziesięć gmin: miejska Gorlice, miejsko-wiejska Biecz oraz wiejskie - Bobowa, Gorlice, Lipinki, Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa i Uście Gorlickie (łącznie 91 miejscowości).

Rysunek 15: Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/122.html>

Powiat gorlicki jest 5. co do wielkości powiatem w województwie i zajmuje powierzchnię 966 km²²⁸.

Rysunek 16: Województwo małopolskie z podziałem na gminy. Źródło: <http://www.gminy.pl/wojewodztwa/6.html>.

Przez teren powiatu przebiega odcinek drogi krajowej nr 28 Zator — granica państwa. Na obszarze powiatu (gmina

Uście Gorlickie), znajduje się polsko — słowackie drogowe przejście graniczne Konieczna. Powiat zamieszkuje ponad

²⁸ Por. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Powiat gorlicki*, Kraków 2020, <https://krakow.stat.gov.pl/vademecum/vade>

[mecum_malopolskie/portrety_powiatow/powiat_gorlicki.pdf](#) [dostęp: 18.08.2021].

108 487 mieszkańców (wg danych statystycznych z 2020 r.), z czego miasta zamieszkuje 35108 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie to 113 os/km²²⁹.

Gmina Ropa położona jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie gorlickim. W jej skład wchodzi trzy sołectwa: Ropa, Łosie i Klimkówka. Gmina graniczy od zachodu z gminą Grybów, znajdującą się w powiecie nowosądeckim, od wschodu z gminą Gorlice, od południa z gminą Uście Gorlickie. Gmina zajmuje obszar 49,09 km², stanowi to 5,1% powierzchni powiatu gorlickiego. Pod względem fizyczno-geograficznym Gmina Ropa położona jest w obrębie prowincji Karpaty Zachodnie, w strefie Beskidów, w mezoregionie Beskidu Niskiego. Pod względem kulturowym znajduje się na

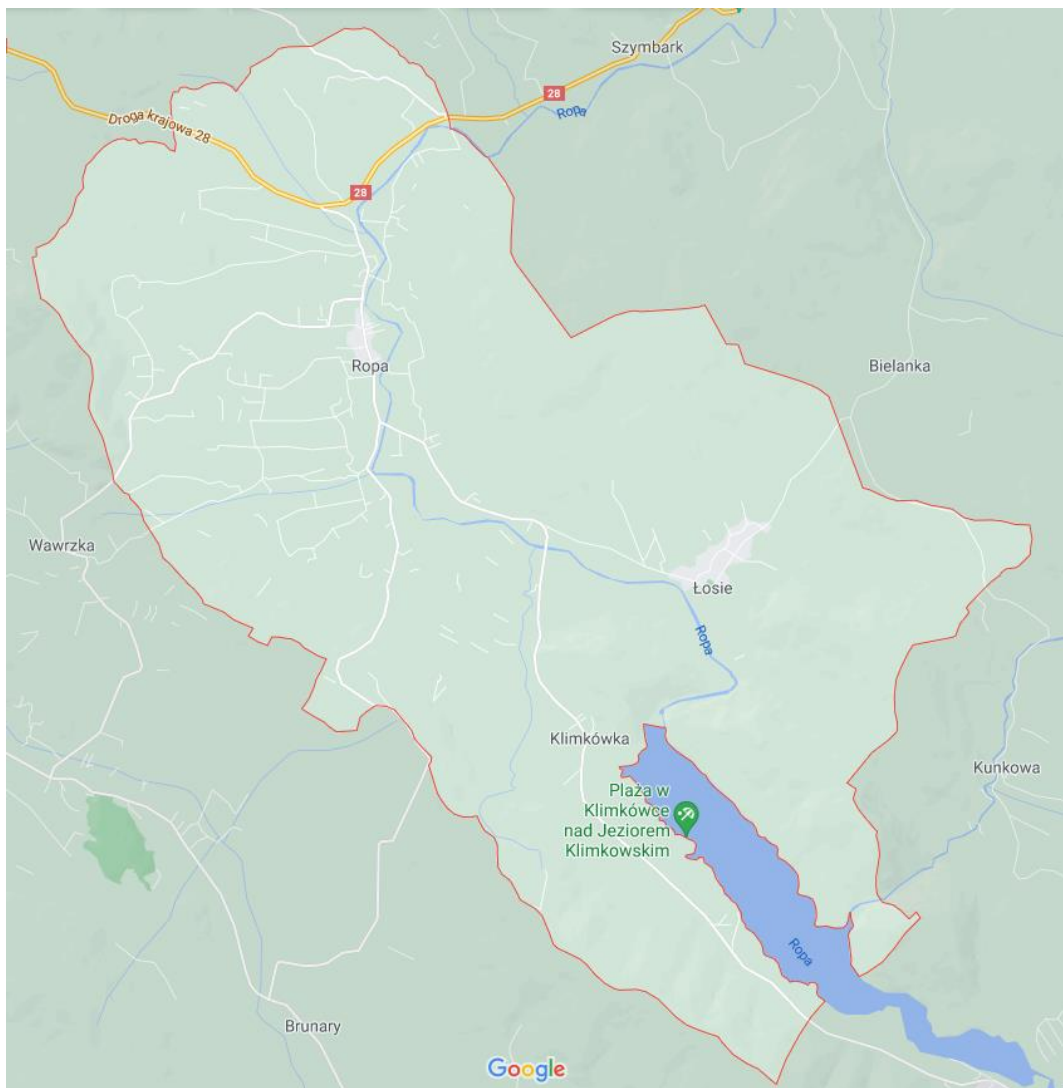
pograniczu regionu pogórzanskiego i łemkowskiego, w obrębie krainy historycznej Małopolski, z widocznym silnym powiązaniem z miastem Gorlice. Związki gospodarcze gminy wynikają z racji przynależności do powiatu gorlickiego, szereg powiązań gospodarczych łączy także gminę Ropa z przyległymi miejscowościami powiatu nowosądeckiego, zwłaszcza miastem i gminą Grybów. Gmina posiada charakter rolniczy o umiarkowanych możliwościach jego rozwoju³⁰. Teren gminy znajduje się w dolinie rzeki Ropy, w otoczeniu wzgórz Beskidu Niskiego. Wieś Ropa określana jest „bramą Beskidu Niskiego” – jej położenie na skrzyżowaniu ważnych traktów komunikacyjnych, co sprawia, że turyści przybywający od strony Nowego Sącza i Tarnowa w tę część Beskidów przejeżdżają właśnie przez Ropę³¹.

²⁹ J. w.

³⁰ Zob. *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gmina Ropa na lata 2020 – 2023*, s. 6.

³¹ Zob. *Urząd Gminy Ropa, Raport o stanie gminy za rok 2020*, s. 2-3.

Rysunek 17: Mapa Gminy Ropa, źródło: mapy Google.

V.2. Uwarunkowania geograficzne Gminy

Gmina Ropa położona jest w geobotanicznym okręgu Beskidy,

podokręgu Beskid Niski³². Rzeźba terenu ma charakter gór niskich o rusztowokratowym układzie głównych grzbietów i dolin. Dominującą formą krajobrazową są lesiste wzgórza otaczające dolinę rzeki

³² Informacje o ukształtowaniu terenu oraz przyrodzie Gminy Ropa zawarte są na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Gminy Ropa:

<http://www.ropa.iap.pl/pl/253/0/przyroda.html> [dostęp: 30.08.2021].

Ropy. Do większych wzniesień w tym rejonie zalicza się Chełm, Suchy Wierch, Kiczere, Suchą Homolę. Wzniesienia są strome i porośnięte lasami mieszanymi z przewagą buczyny karpackiej. Ze względu na stromość stoków oraz litologię podłoża, powszechnym zjawiskiem w obrębie wzniesień są pełznięcia gruntu i osuwiska. Obszar gór niskich stanowi źródło i ważną strefę alimentacji licznych małych dopływów Ropy, odznacza się wybitnie przyrodniczym charakterem, według sieci ekologicznej ECONET stanowi fragment „obszaru węzłowego i biocentrum rangi międzynarodowej”, których zachowanie jest warunkiem funkcjonowania struktur przyrodniczych w skali ogólnokarpackiej. Około 15% powierzchni gminy zajmują doliny rzeczne i przylegające do nich podnóża stoków. Wśród nich największą jest płaskodenna dolina rzeki Ropy, która jest równocześnie głównym ciekim powierzchniowym, w miejscowości Klimkówka w 1994r. utworzony został sztuczny zbiornik wodny.

Na terenie gminy poziom wodonośny jest ściśle związany z poziomem wody w rzece Ropie.

Zasilanie poziomu jest regulowane przez zaporę wodną w Klimkówce oraz następuje w drodze infiltracji wód powierzchniowych. W związku ze specyficzną budową geologiczną obszar odznacza się małą zasobnością w wody podziemne i małą zdolnością retencyjną. Wydajniejsze zbiorniki wód gruntowych występują w żwirowo – piaszczystych pokrywach aluwialnych w dnie doliny Ropy, stanowią one główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę. Cechą charakterystyczną wód wgłębnych jest wysoka zawartość żelaza w wodzie wynosząca nawet 15mg/dm³.

Łączna powierzchnia gruntów ornych w gminie wynosi 1811,97 ha, łąk - 249,42 ha, pastwisk - 579,67 ha oraz gruntów użytkowanych rolniczo - 2641,06 ha. Na terenie gminy Ropa przeważają gleby należące do klas średnich i słabych. Większe kompleksy najwartościowszych w skali gminy gleb (IV, lokalnie III klasy bonitacyjnej), występują w dolinie rzeki Ropy i na pogórzach w centralnej, północnej i południowo – zachodniej części gminy. Typologicznie są to mady oraz gleby brunatne właściwe, gliniasto – ilaste, ciężkie. Na stokach wyżej położonych

i wszelkich zestromieniach terenu występują gleby brunatne i bielcowe, o niskich walorach produkcyjnych.

Przeważająca część gminy położona jest w piętrze klimatu umiarkowanie ciepłego, a tylko najwyższe wzniesienia położone są w piętrze umiarkowanie chłodnym. Występuje zróżnicowanie warunków klimatycznych w zależności od położenia nad poziomem morza. Teren charakteryzuje się wysokimi w skali kraju opadami atmosferycznymi, które wynoszą tu średnio 900 mm/rok. Średnia temperatura roku wynosi +7°C w dolinie Ropy do +4°C w partiach szczytowych. Z punktu widzenia higieny atmosfery sytuacja w gminie przedstawia się na ogół korzystnie, głównie ze względu na brak przemysłu, który byłby źródłem generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne. Uciążliwości mają charakter głównie lokalny i na ogół nie wykraczają poza granice własności obiektów. Walory bioklimatyczne terenu podnosi używanie gazu ziemnego, lesistość terenu i dobra przewietrzalność dolin.

W gminie pozyskuje się surowce

naturalne przede wszystkim na potrzeby lokalne, głównie są to kruszywa pospolite (żwir, kamień). W 2002 roku na terenie gminy przeprowadzono badania, a następnie wiercenia w celu pozyskania ropy naftowej i gazu ziemnego. Ważnym surowcem pozyskiwanym na terenie gminy jest drewno. Rocznie na terenie gminy Lasy Państwowe pozyskują średnio 18.000 m³ drewna, natomiast z lasów prywatnych 1700 m³, z przeznaczeniem dla przemysłu meblarskiego oraz dla produkcji parkietów.

Na terenie gminy Ropa znajduje się 1.818 ha użytków leśnych. Stanowi to 37 % powierzchni ogólnej gminy. Wysoki wskaźnik lesistości ma ścisły związek z niską klasą gleb brunatnych pokrywających gminę oraz górzystością terenu. W lasach dominują siedliska lasu górskiego. Dominującym zbiorowiskami leśnymi są zespoły buczyny karpackiej. W Ropie przy dawnym dworze zachowała się zieleń parkowa. W parku dworskim objętym ochroną prawną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajdują się cenne okazy przyrody.

Wysoki stopień lesistości gminy,

zbiornik jeziora Klimkówka, dolina rzeki Ropy, w tym skalny jej skalny przełom „Gorlickie Pieniny”, rolniczy charakter terenu tworzą walory krajobrazowe, które mogą stanowić kryterium wydzielenia obszarów ochrony specjalnej. Gmina Ropa w całości położona jest w obszarze chronionego krajobrazu. Planowane jest utworzenie Parku Krajobrazowego Beskidu Niskiego, który obejmie 45% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują trzy pomniki przyrody, są to dwa dęby i jeden grab rosnące w we wsi Ropa. Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ropa wskazuje, aby objęte ochroną prawną zostały zespoły przyrodniczo – krajobrazowe w uroczyskach: Kiczera – Żdżar – Czerteżyki, Łysa Góra – Suchy Wierch, Chełm. Na tych terenach występują rzadkie gatunki roślin takie jak róża alpejska, wiciokrzew czarny, skrzyp olbrzymi, pióropusznik strusi, jęczyznik zwyczajny. Bogata jest awifauna (m.in. orlik krzykliwy, puszczyk uralski, bocian czarny). W obrębie gminy występuje

czasowo 19 gatunków zwierząt zagrożonych wyginięciem (m.in. żbik, wilk, ryś). Otaczające dolinę rzeki Ropy wzgórze Beskidu Niskiego stanowią główny walor przyrodniczy gminy. Jest to najbardziej ekologicznie wartościowy system na obszarze gminy Ropa.

V.3. Komunikacja i transport

Gmina posiada stosunkowo dobrą jak na tereny wschodniej Małopolski dostępność komunikacyjną. Decydująca jest w tym przypadku obecność drogi krajowej nr 28, przebiegającej ok. 400 metrów na północ od podobszaru rewitalizacji w centrum miejscowości Ropa³³. Gmina na bieżąco realizuje inwestycje drogowe w zakresie przebudowy, rozbudowy i modernizacji dróg. W planach znajduje się także powstanie ścieżek rowerowych celem połączenia z Gminą Gorlice i Uście gorlickie.

Według danych z 2020 roku w wyniku 2 wypadków drogowych w gminie Ropa odnotowano 1 ofiarę

³³ Zob. *Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Ropa na lata 2016-2022*, s. 12.

śmiertelną oraz 2 osoby ranne. Oznacza to, że na 100 tys. ludności przypadło 36,1 wypadków (znacznie mniej od wartości dla województwa małopolskiego oraz znacznie mniej od wartości dla całej

Polski) oraz 18,1 ofiar śmiertelnych (znacznie więcej od wartości dla województwa i znacznie więcej od wartości dla kraju).

Rysunek 18: Wypadki drogowo w gminie Ropa w latach 2010-2020. Źródło: www.polskawliczbach.pl.

V.4. Infrastruktura techniczna

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Na terenie Gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków, 317 przyłączy kanalizacyjnych i 8 przepompowni. Szacunkowa ilość mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej to ok. 1270 osób. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 35,77 km. Ilość ścieków oczyszczonych na oczyszczalniach ścieków (razem ze ściekami dowożonymi) wynosi 51 842,00 m³. Przychody uzyskane od mieszkańców korzystających

z kanalizacji wyniosły 157.489,29 brutto, natomiast wydatki związane z funkcjonowaniem kanalizacji wyniosły 270.568,12 brutto. Obecnie skanalizowano znaczną część wsi Ropa i Łosie. Sieć kanalizacyjna w tych miejscowościach jest ciągle rozbudowywana. Klimkówka posiada niewielką oczyszczalnię i miejscową sieć kanalizacyjną. Gmina planuje budowę sieci kanalizacyjnej wzdłuż lewego brzegu zbiornika wodnego wraz z odprowadzeniem ścieków na oczyszczalnię w Ropie, a także budowę

sieci wodociągowej we wszystkich trzech miejscowościach.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Cała gmina Ropa jest zelektryfikowana. Energia elektryczna dosyłana jest od strony stacji GPZ 110/15 kV „Stróżówka”, zlokalizowanej na obszarze gminy Gorlice. Rezerwową stacją jest GPZ 110/15 kV „Grybów”. Energia elektryczna rozprowadzana jest siecią średnich napięć 15 kV (VI.9.EE) w większości w wykonaniu napowietrznym. Bezpośrednio do odbiorców energia dostarczana jest napowietrzną, częściowo kablową siecią niskich napięć poprzez stacje transformatorowe. Istniejąca sieć wymaga modernizacji i rozbudowy. Gmina Ropa jest członkiem Klastra Energii „BIAŁA – ROPA”, uczestniczy również w programie NISKA EMISJA w ramach Związku Gmin Ziemi Gorlickiej. Obecnie oświetlenie uliczne działa wzdłuż głównych dróg. Gmina planuje budowę oświetlenia przy drodze krajowej Zator-Przemyśl-Granica Państwa.

Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Gmina Ropa w znacznym stopniu jest zgazyfikowana w oparciu o gazociąg

wysokiego ciśnienia Jasło-Gorlice-Nowy Sącz o średnicy 250 mm i ciśnieniu 4,0 Mpa (VI.7.G). Gaz po obszarze gminy rozprowadzany jest siecią średniego ciśnienia od stacji redukcyjno-pomiarowej I-go stopnia (VI.8.G/st) zlokalizowanej na terenie wsi Ropa. W większości gaz używany jest do celów bytowo - gospodarczych, w nowym budownictwie częściowo również do celów grzewczych. Sieć energetyczna i gazowa jest rozbudowywana i modernizowana stosownie do powstającej zabudowy i rosnących potrzeb.

V.5. Gospodarowanie odpadami

Usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów z terenu Gminy Ropa w 2020 roku świadczyła firma SUEZ Południe Sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie, Oddział w Nowym Sączu, ul. Jana Pawła II 37, 33-300 Nowy Sącz.

W latach 2018-2020 widoczna jest tendencja w zakresie wzrostu ilości odpadów wśród niemal wszystkich kategorii odpadów. Największy wzrost znajduje się w kategorii niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych - o 22,6 Mg oraz tworzyw sztucznych - 24,13 Mg

w porównaniu do 2018 roku. Zmniejszyła się natomiast liczba zużytych opon – o 14 540 Mg w porównaniu do 2019 roku.

W tabeli poniżej znajduje się wykaz danych na temat odebranych odpadach komunalnych z terenu gminy Ropa w latach 2018-2020:

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)		
	2018	2019	2020
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	425,420	457,44	448,080
Papier i tektura	7,11	7,56	14,75
Tworzywa sztuczne	92,95	98,52	117,080
Urządzenia zawierające freony	-	-	0,400
Szkło	74,77	74,770	90,900
Odpady wielkogabarytowe	106,760	109,210	129,420
Zużyte opony	11,060	22,840	8,300
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	-	20,590	20,850
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	-	0,56	1,947
Odzież	-	-	0,620
Odpady ulegające biodegradacji	0,080	2,180	4,66
Leki przeterminowane	0,476	0,24	0,323
Łącznie	734,396	793,353	837,330

Tabela 6: Rodzaj i masa odebranych odpadów komunalnych (Mg) w latach 2018-2020.

VI BADANIE ANKIETOWE

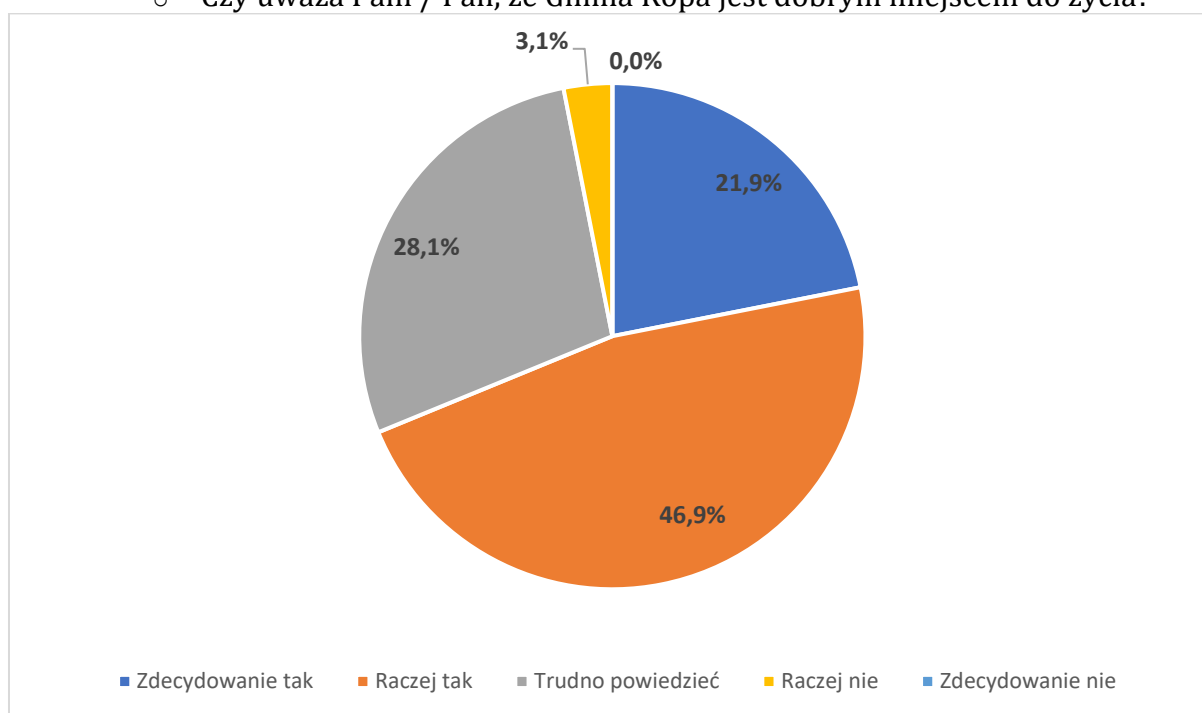
VI badanie ankietowe

VI.1. Wyniki badania ankietowego

Aby mieć bardziej szeroki obraz problemów Gminy z punktu widzenia jej mieszkańców, udostępniono ankietę papierową oraz online na temat

warunków życia w Gminie. Ankieta zawierała 9 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Do próby włączono 32 respondentów. Poniżej przedstawiono wyniki otrzymanych odpowiedzi.

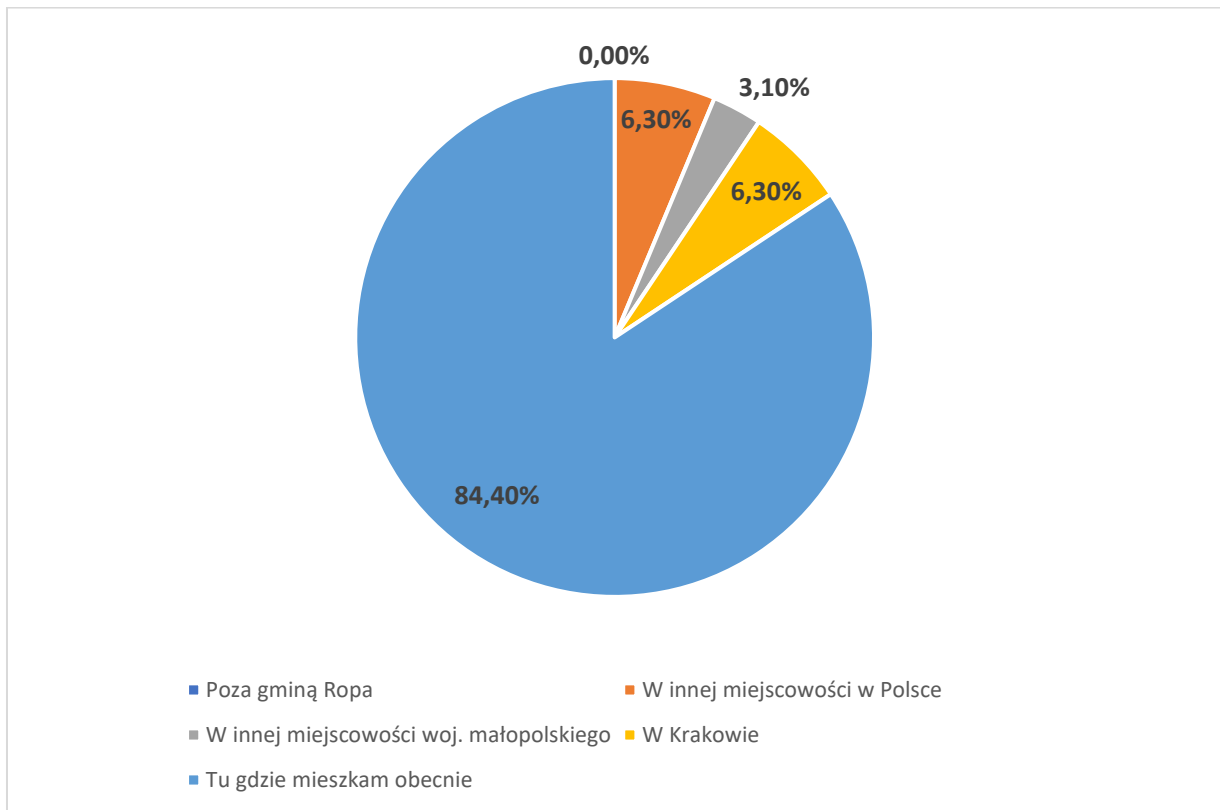
- o Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Ropa jest dobrym miejscem do życia?

Większość respondentów – 46,9% wskazała, że Gmina Ropa jest raczej dobrym miejscem do życia. Sporo część osób jest zdania, że Gmina jest zdecydowanie dobrym miejscem do

życia (21,9%). W przeciwny sposób myśli zaledwie 3,1% ankietowanych, a 28,1% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

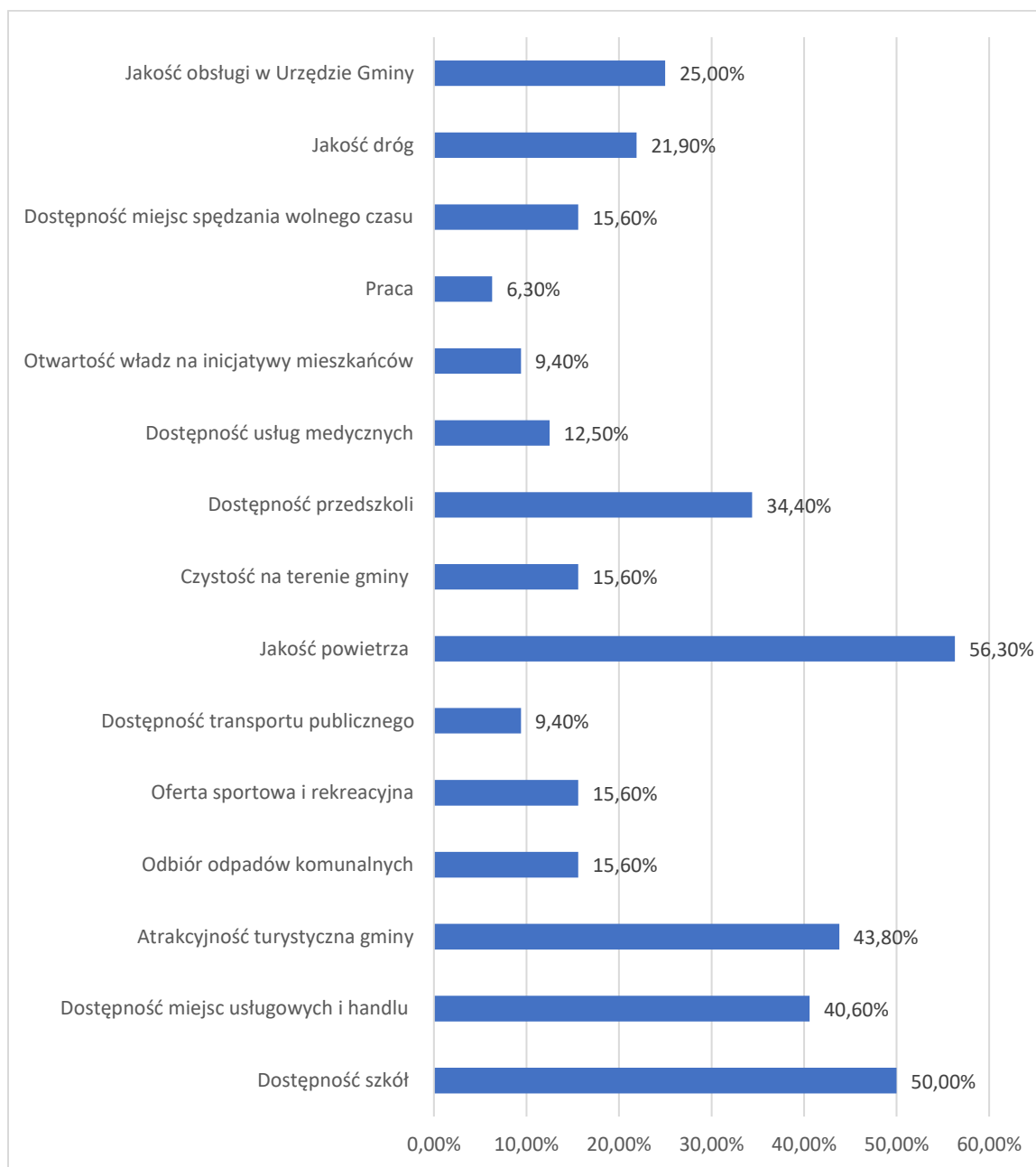
- o Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Większość ankietowanych – 84,4% podjęłaby decyzję o pozostaniu w swoim miejscu zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat. 15,7% respondentów

chciałoby przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania – do innej miejscowości, z czego 6,3% - do Krakowa.

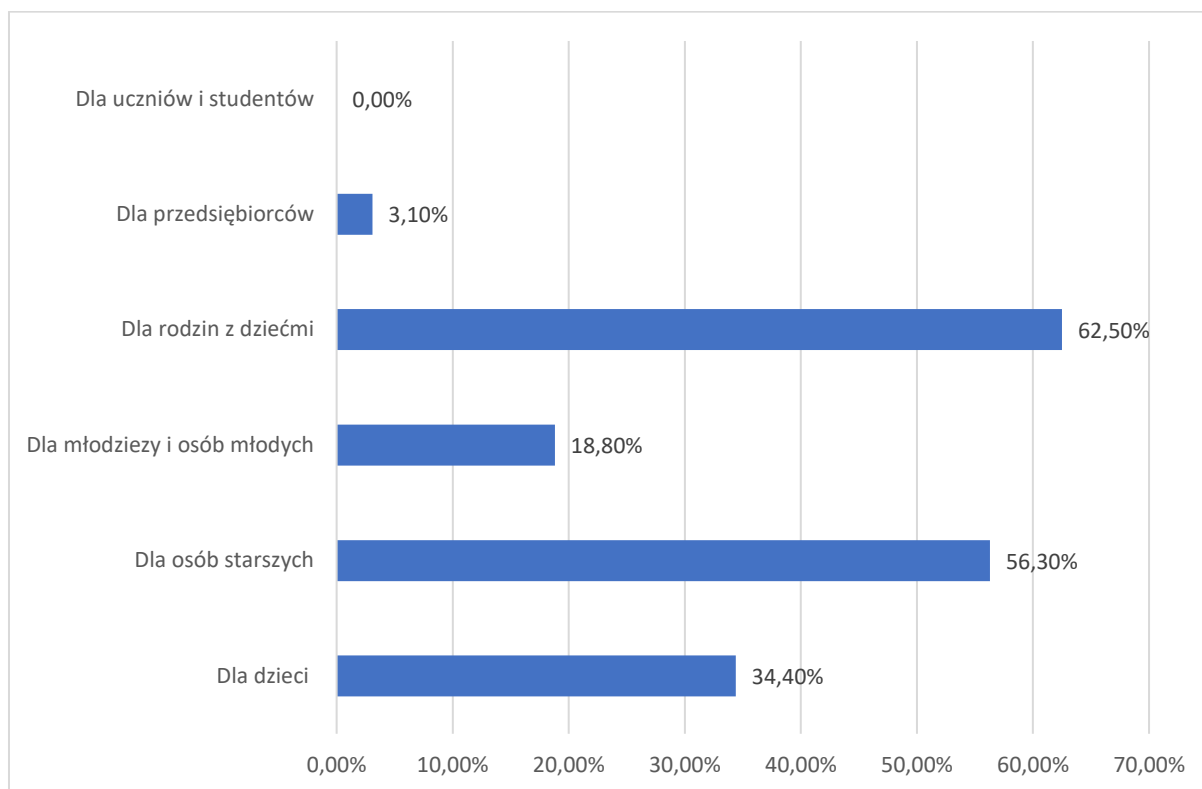
o Co szczególnie wpływa na jakość życia w Gminie Ropa?

Ankietowani stwierdzili, że na jakość życia w Gminie Ropa wpływa szczególnie jakość powietrza (56,3% respondentów), dostępność szkół (50%),

a także atrakcyjność turystyczna gminy (43,8%) oraz dostępność miejsc usługowych i handlu (40,6%).

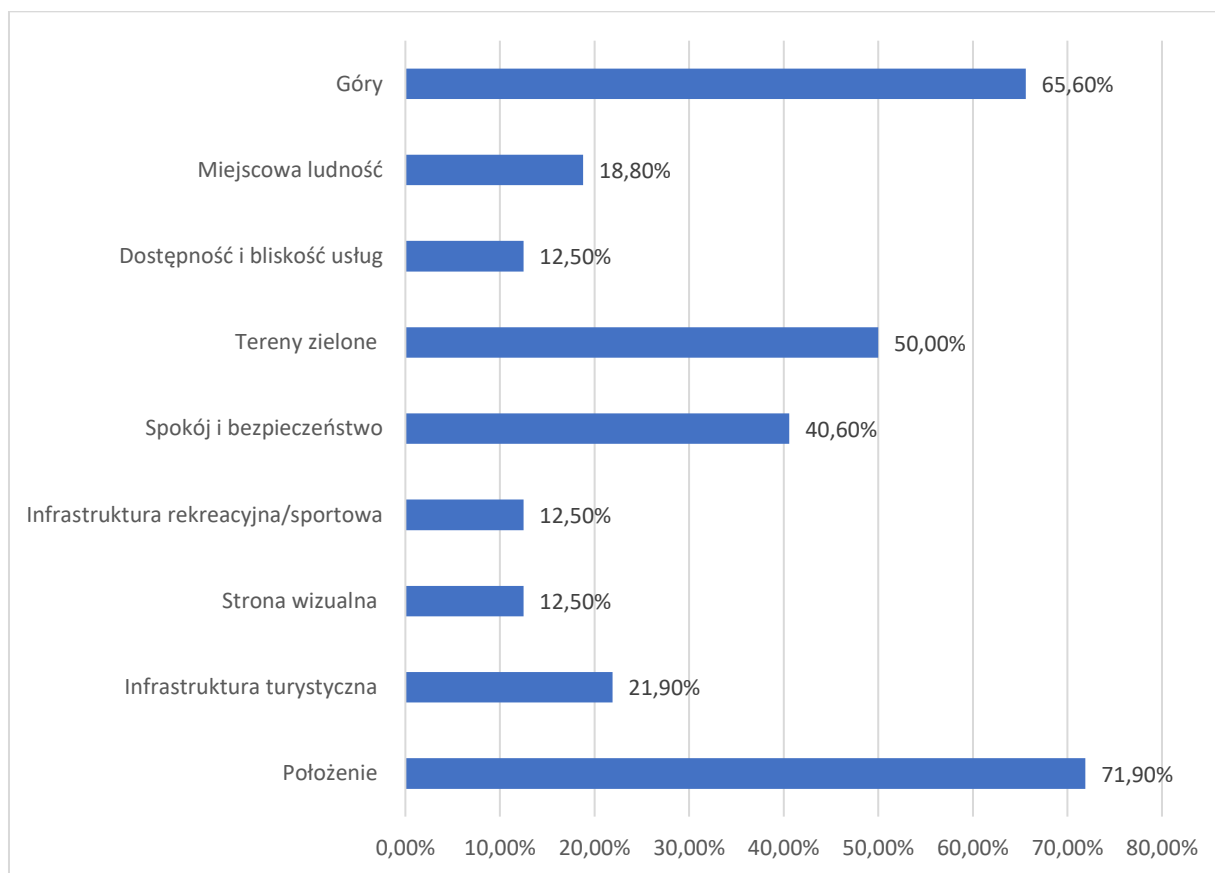
o Dla kogo Pani/a zdaniem Gmina jest dobrym miejscem do życia?

Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że Gmina Ropa jest dobrym miejscem do życia dla rodzin z dziećmi (62,5%) oraz osób starszych (56,3%). Co trzecia osoba wskazała również na dzieci (33,4%). Znacznie mniej osób wskazało

odpowiedzi: „dla młodzieży i osób młodych” (18,8%) oraz „dla przedsiębiorców” (3,1%). Żaden ankietowany nie wskazał odpowiedzi „dla uczniów i studentów”.

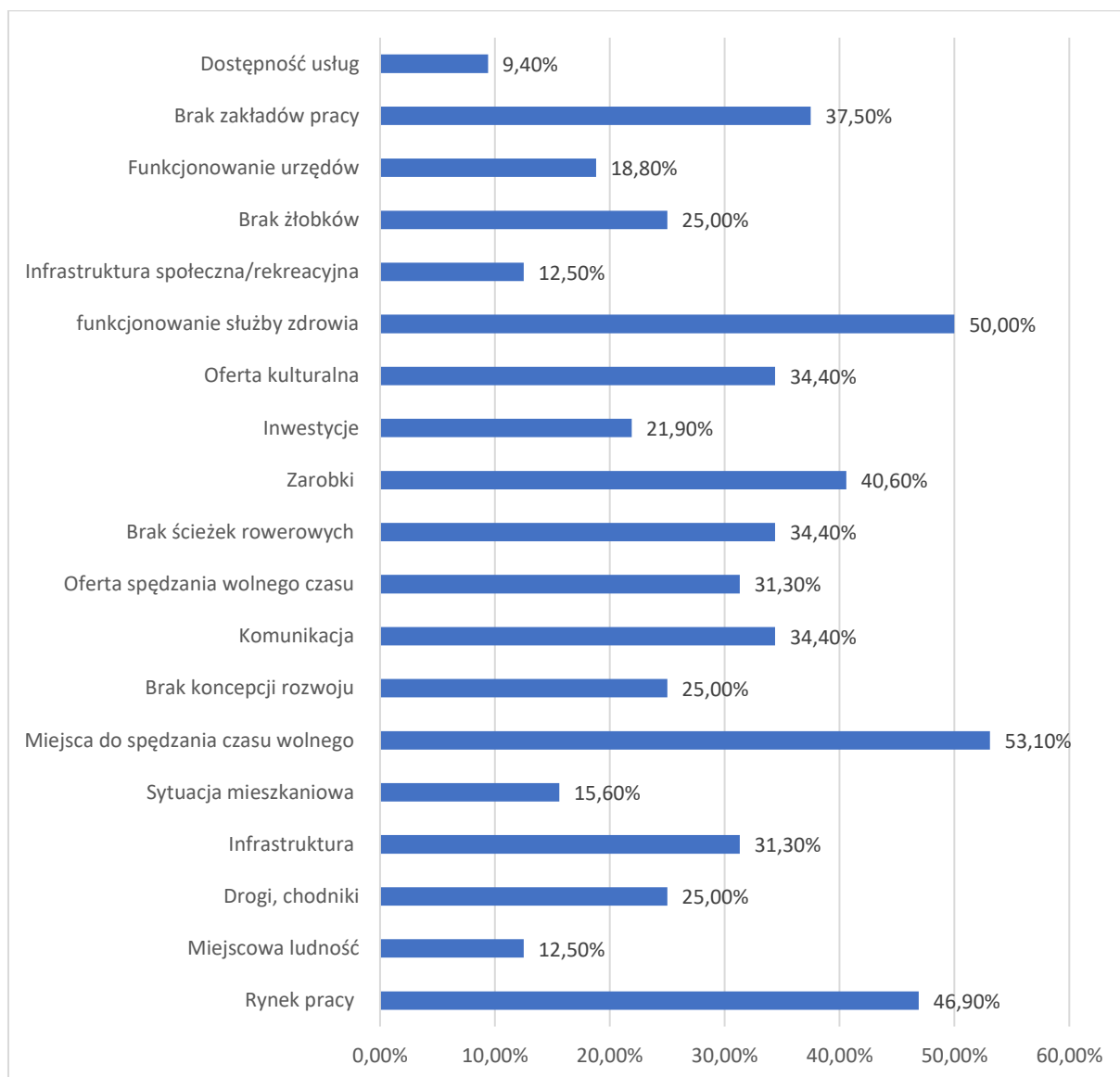
- Co jest Pani/Pana zdaniem największym potencjałem, mocną stroną gminy Ropa?

Blisko 71,9% respondentów za największy atut Gminy Ropa uważa położenie oraz góry (65,6%), a także tereny zielone (50%). Mocną stroną Gminy jest także spokój i bezpieczeństwo (40,6%) oraz infrastruktura turystyczna

(21,9%). Potencjał Gminy jest upatrywany także w miejscowej ludności (18,8%), infrastrukturze rekreacyjnej i sportowej (12,5%), dostępności usług (12,5%) oraz stronie wizualnej (12,5%).

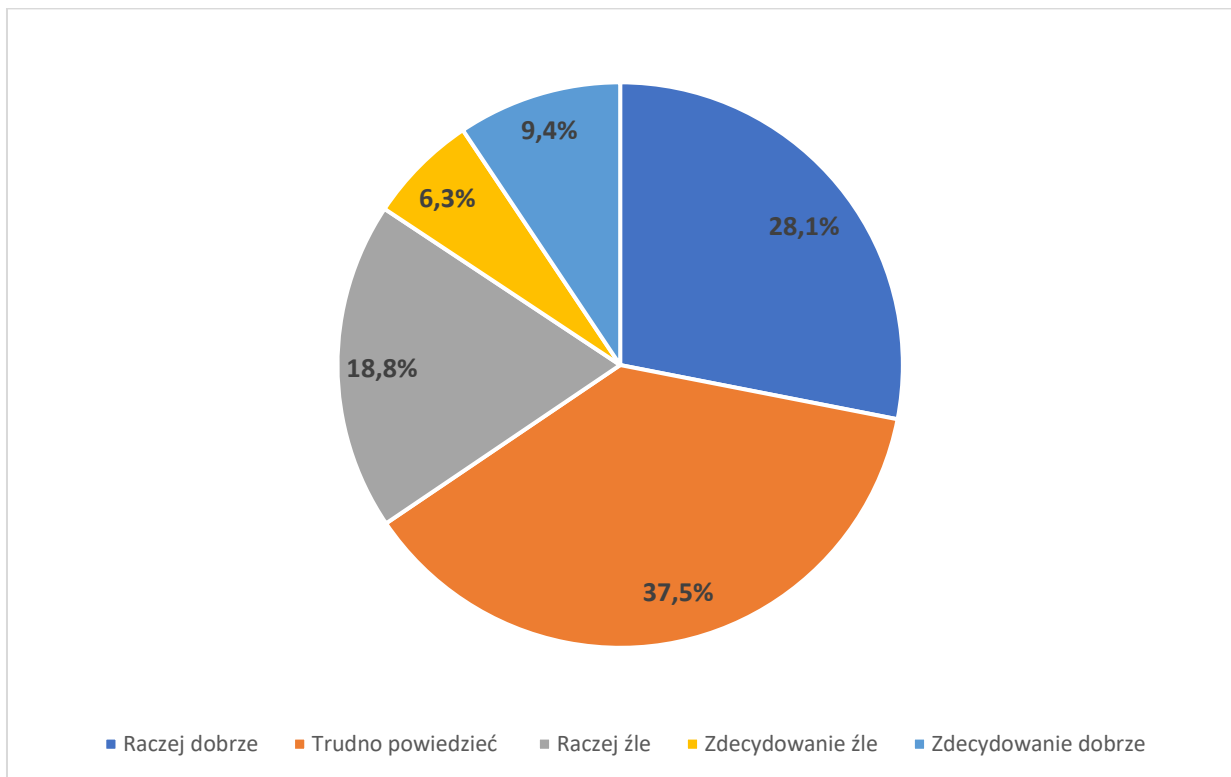
- Co jest Pani/Pana zdaniem największym problemem, słabą stroną gminy Ropa?

Największymi problemami Gminy Ropa zdaniem respondentów są: miejsca do spędzania czasu wolnego (53,1% respondentów wskazało ten obszar), funkcjonowanie służby zdrowia (50%) lokalny rynek pracy (46,9%), zbyt niskie zarobki (40,6%), brak zakładów pracy

(34,4%), komunikacja (34,4%) oraz brak ścieżek rowerowych (34,4%). Problematiczne są także kwestie skąpej oferty spędzenia wolnego czasu (31,3%), infrastruktury (31,1%), brak koncepcji rozwoju (25%), drogi i chodniki (25%) oraz brak żłobków (25%).

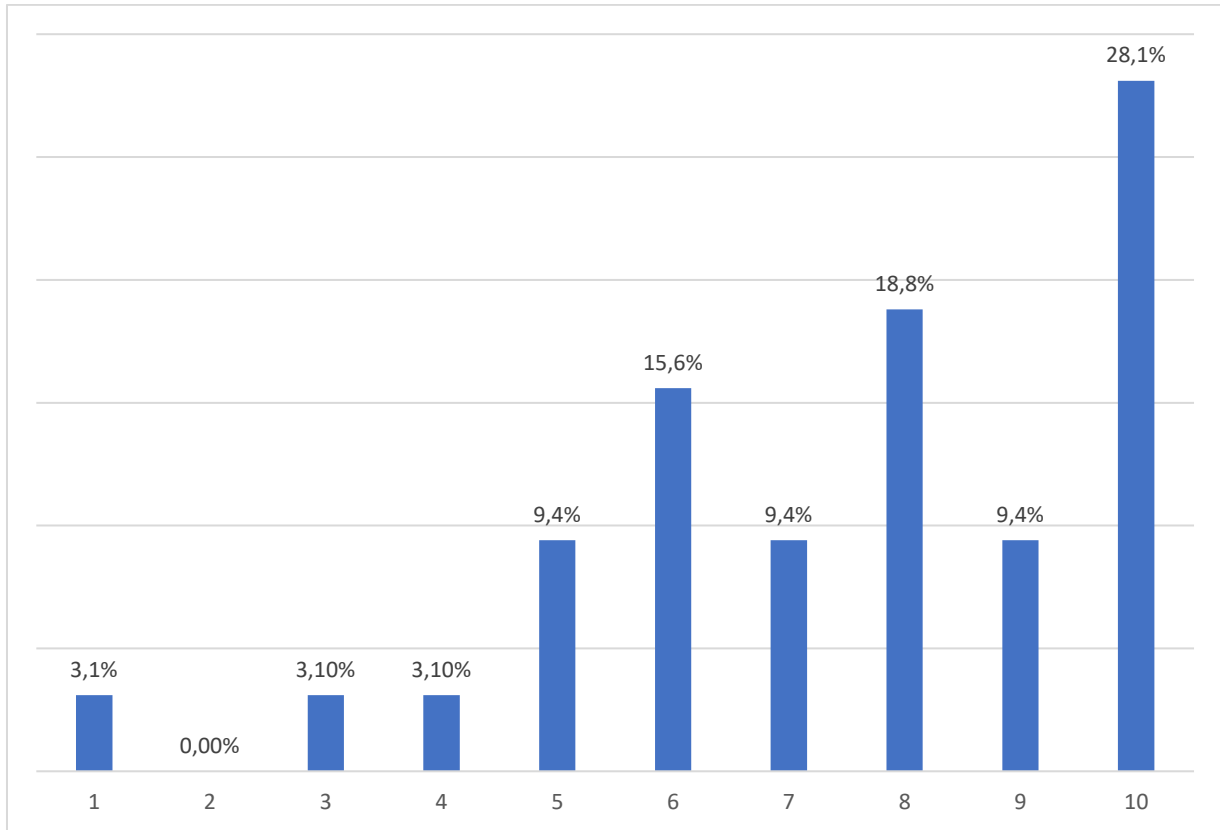
- Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze gminy?

Około 37,5% badanych pozytywnie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze

gminy. Ponad 25% ankietowanych ocenia ją źle, a 37,5% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

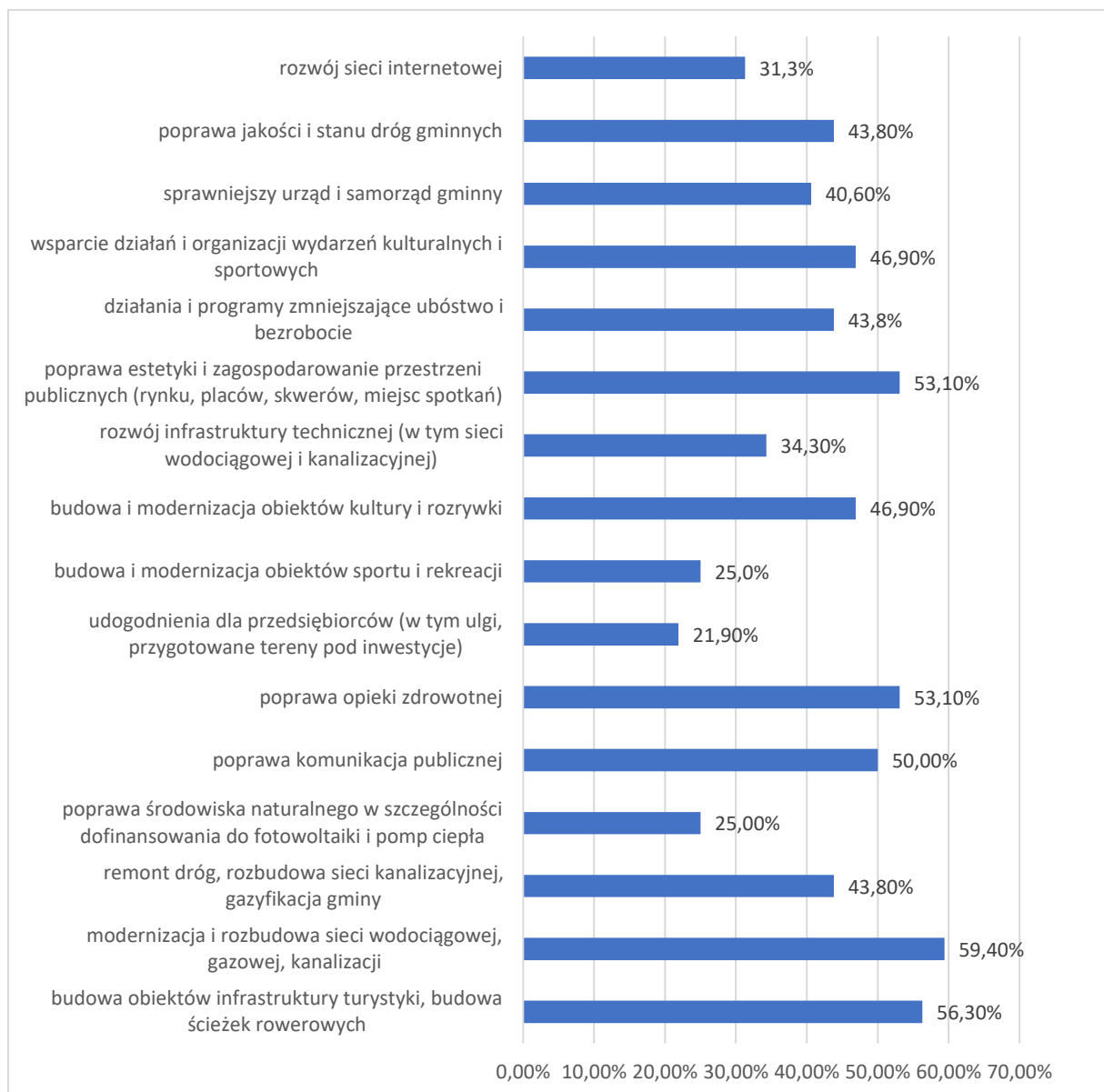
- Czy plan rozwoju gminy Ropa na najbliższe 10 lat powinien być raczej strategią kontynuacji, czy zupełnie nową strategią, opartą na innych priorytetach? Proszę wyrazić swoją opinię na 10-stopniowej skali, gdzie „1” oznacza strategię kontynuacji, a „10” zupełnie nową strategię rozwoju.

Największa ilość badanych uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju (28,1%). Około 3% respondentów uznało, że należy

zdecydowanie kontynuować obecną strategię. Ponad 25% ankietowanych udzieliło odpowiedzi wskazującej na brak jednoznacznej opinii.

9. Proszę o wybranie priorytetów, które wpłynęłyby na rozwój Gminy w przyszłości

Blisko 60% ankietowanych wskazało na modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, budowę obiektów infrastruktury turystycznej (56,3%), poprawę opieki zdrowotnej (53,1%) oraz poprawę estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych (53,1%). Ważna okazała się

również poprawa komunikacji publicznej (50%), budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki (46,9%), wsparcie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych (46,9%) oraz działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie (43,8%).

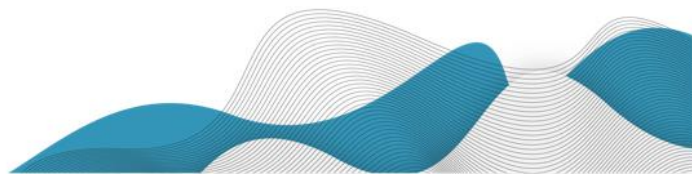
VI.2 Podsumowanie badania ankietowego

Prawie połowa ankietowanych jest zdania, iż Gmina Ropa jest dobrym miejscem do życia (46,9%), przeciwnego zdania było 3,1% respondentów, a 28,1% nie posiada jednoznacznej opinii w tej kwestii. Większość nie planuje w perspektywie najbliższych 5 lat zmiany miejsca zamieszkania (84,4%). 15,7% respondentów chciałoby przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania – do innej miejscowości, z czego 6,3% - do Krakowa. Ankietowani uznali, że na jakość życia w Gminie Ropa wpływa szczególnie jakość powietrza (56,3% respondentów), dostępność szkół (50%), a także atrakcyjność turystyczna gminy (43,8%) oraz dostępność miejsc usługowych i handlu (40,6%). Większość osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym wskazało, iż Gmina jest dobrym miejscem do życia dla rodzin z dziećmi (62,5%) oraz osób starszych (56,3%). Co trzecia osoba wskazała również na dzieci (33,4%). Wśród mocnych stron Gminy większość respondentów wskazała na położenie (71,9%) oraz góry (65,6%), a także tereny zielone (50%). Mocną stroną Gminy jest także spokój i bezpieczeństwo

(40,6%) oraz infrastruktura turystyczna (21,9%). Główne obszary problematyczne w Gminie stanowią według ankietowanych: miejsca do spędzania czasu wolnego (53,1% respondentów wskazało ten obszar), funkcjonowanie służby zdrowia (50%) lokalny rynek pracy (46,9%), zbyt niskie zarobki (40,6%), brak zakładów pracy (34,4%), komunikacja (34,4%) oraz brak ścieżek rowerowych (34,4%). 37,5% badanych pozytywnie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze gminy. Ponad 25% ankietowanych ocenia ją źle, a 37,5% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat. Największa ilość ankietowanych uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju Gminy (28,1%). Około 3% respondentów uznało, że należy zdecydowanie kontynuować obecną strategię. Spora część ankietowanych udzieliła odpowiedzi wskazującej na brak jednoznacznej opinii (25%). Na pytanie dotyczące obszarów priorytetowych, które wpłynęłyby na rozwój Gminy, 60% ankietowanych wskazało na modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, budowę obiektów infrastruktury turystycznej (56,3%), poprawę opieki zdrowotnej (53,1%) oraz poprawę

estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych (53,1%). Ważna okazała się również poprawa komunikacji publicznej (50%)

VII ANALIZA SWOT

Analiza SWOT

Kolejnym etapem syntezy ustaleń diagnostycznych oraz propozycji rozwiązań strategicznych jest analiza SWOT, której celem jest identyfikacja głównych kierunków rozwoju strategicznego. Nazwa jest akronimem czterech angielskich słów:

S (*Strengths*) – mocne strony,

W (*Weaknesses*) – słabe strony,

O (*Opportunities*) – szanse,

T (*Threats*) – zagrożenia.

Na mocne i słabe strony wpływ mają czynniki wewnętrzne, a na szanse i zagrożenia – czynniki zewnętrzne.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- walory przyrodnicze i kulturowe Gminy, które mogą wpływać w znacznym stopniu na rozwój turystyki,- zabytki o wartości religijnej i architektonicznej,- bogata architektura sakralna sprzyjająca rozwojowi turystyki religijnej,- tradycje łemkowskie — unikatowa cecha regionu,- sąsiedztwo Magurskiego Parku Krajobrazowego,- obecność szlaków turystycznych na terenie Gminy,- baza sportowa odpowiadająca potrzebom gminy oraz funkcjonowanie zespołów sportowych — promowanie zdrowego stylu życia, nauka	<ul style="list-style-type: none">- duża odległość od stolicy województwa – Krakowa,- małe sołectwa o charakterze wiejskim - spowolniony rozwój,- położenie gminy w terenie górzystym, w którym występują grunty niskiej klasy. Złe warunki glebowe i krótki okres wegetacji w rolnictwie powodują, że uprawa roli nie może być podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców,- mała zasobność w wody podziemne i mała zdolność retencyjna.

współzawodnictwa i współpracy wśród dzieci i młodzieży,

- Sztuczny Zalew Klimkówka – możliwość uprawiania sportów wodnych:

kajakarstwo, żeglarstwo,

- bliskość Nowego Sącza i Gorlic,

- czyste i różnorodne środowisko naturalne,

- podejmowaniu inicjatyw mających na celu wsparcie wiejskich społeczności lokalnych poprzez zwiększanie dostępu do edukacji oraz promowanie na terenach wiejskich idei kształcenia się przez całe życie,

- realizacja polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa, Wspieraj Seniora, Małopolski Tele-Anioł,

- projekty edukacyjne realizowane w szkołach na terenie gminy, wyposażenie w pomocne dydaktyczne i niezbędny sprzęt oraz działania mające na celu wzrost kompetencji zawodowych,

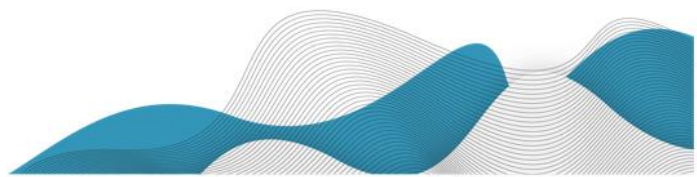
- bliskie sąsiedztwo uzdrowiska w Wysowej, Krynicy, Wapiennego i Muszyny,

- pozyskiwanie drewna z terenu Gminy z przeznaczeniem dla przemysłu meblarskiego oraz dla produkcji parkietów.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - dodatni przyrost naturalny, wzrost liczby mieszkańców, - ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych i w rezultacie redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie stopnia degradacji środowiska naturalnego, - zachęcenie inwestorów do przedsięwzięć na terenie gminy, - pozyskiwanie partnerów wśród gmin i miast Polski, - wzrost cen nośników energii powodujący presję na ograniczenie końcowego zużycia energii, - budowa ścieżki rowerowej celem połączenia z Gminą Gorlice i Uście gorlickie - inwestycje w obiektach szkolnych, mające na celu prace modernizacyjne i doposażenie. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak świadomości osób z zewnątrz o potencjale gminy, - konkurencja ze strony lepiej rozwiniętych sąsiednich jednostek, - wyjeżdżanie młodych i wykształconych osób w inne rejony Polski lub zagranicę - emigracja zarobkowa.

Tabela 7: Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia w Gminie Ropa.

IX LITERATURA

1. Angrosino M., *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140, 176.
2. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.
3. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.
4. *Gminny Program Opieki nad zabytkami Gmina Ropa na lata 2020-2023*, s. 6-7.
5. *Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Ropa na lata 2016-2022*.
6. GOPS, *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ropa z perspektywą pięcioletniego okresu realizacji, tj. 2019 – 2023*, Ropa 2019.
7. Kostera M., *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.
8. Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ropa#podstawowe-informacje [dostęp: 30.08.2021].
9. *Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Ropa z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego w 2020 r.*
10. Strona internetowa Urzędu Gminy Ropa: <http://www.ropa.iap.pl/pl/253/0/przyroda.html> [dostęp: 30.08.2021].
11. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2018*, Ropa 2018.
12. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2019*, Ropa 2019.
13. Urząd Gminy Ropa, *Raport o stanie gminy za rok 2020*, Ropa 2020.
14. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Gmina wiejska Ropa. Powiat Gorlicki*, 2020.